

№ 75.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sob. św. Franciszka.
Niedz. św. Ryszarda B.
Pon. Zwiast. N. M. P.
Wt. św. Wincentego.
Sr. św. Wilhelma Op.
Czw. św. Epifana Bisk.
Piąt. św. Dyonizego B.

Wschód słońca: godz. 5 m. 36
Zachód słońca: godz. 6 m. 33
Dług. dnia: godz. 12 m. 57

Cena prenumeraty:
W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie " 3 " —
Kwartalnie " 1 " 50
Miesięcznie " " 50

Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie " 3 " 70

ZAGRANICĄ:
Miesięcznie " 1 " 10

Redakcja

w Łodzi,
ul. Przejazd № 8.
Nr. telefonu 593.

ROZWOJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Sobota, dnia 2 kwietnia 1910 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Hinka;
w Zgierzu, w aptoce p. Patka; w Tomaszowie u p. Teodora Hilla.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane” na 1-szej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1¹/₂ kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i nekrologi po 20 kop. za wiersz petitwy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Teatr POLSKI We wtorek, dnia 5 kwietnia, o godzinie 8 m. 15 wiecz., daną będzie dla zasilenia **funduszu na budowę teatru**

pod dyrekcją

A. Zelwerowicza

CEGIELNIANA № 63.

Komedia w 3-ach aktach — Bahra p. t.

„KONCERT”.

Bilety po cenach zwyczajnych są do nabycia w cukierni W-go A. Roszkowskiego, w niedzielę i poniedziałek, między godz. 12-ą a 2-ą oraz 5-7¹/₂, wiecz., zaś w dzień przedstawienia w kasie teatru. 933-1

PATENTY na Wynalazki

wyrednywa
Inżynier **Wacław Jakubowski**
Warszawa, Włodzimierska 16.

dawniej
Włodarkiewicz i Sieklucki.
Biuro istnieje od r. 1866.

350-12

Cukry deserowe
Kakao i Czekolada
Jana Fruzińskiego

Piotrkowska 71
wprost
Pasażu Meyera.
482-r

391-5

DARMO otrzyma każdy

w ciągu całego kwietnia

najaktualniejsze i najtańsze pismo tygodniowe obrazkowe

„CHWILĘ ILUSTROWANĄ”

kto zwróci za odnośnienie 10 kop. do filii „Chwili”
w Biurze dzienników „Promień”, Piotrkowska 81, tel 12-00

Skarb natury.

Gdy przed kilkudziesięciu laty dokonano w największych szpitalach pierwszych prób z wodą gorzką ze źródeł Franciszka Józefa, przyczem użyteczność jej naukowo została stwierdzona, donosiła Londyńska „The Hospital Gazette”, co następuje:

„Naturalna woda gorzka Franciszka Józefa bogatsza jest w sole czyszczące od wszystkich innych wód miejscowych. Działanie jej jest we wszystkich wypadkach zupełnie zadawalniające, a pije się o wiele chętniej, aniżeli to wogóle ma miejsce przy środkach leczniczych.”

„The Lancet” (najważniejszy angielski organ lekarski) wydaje opinię następującą:

„Woda gorzka „Franciszka Józefa” jest wodą naturalną wysokiej wartości, zasługuje ze wszech miar na uwagę i rozległe zastosowanie.” 432-1

Polityka wewnętrzna

Stanów Zjednoczonych.

Z Ameryki Północnej nadechodzą wiadomości, które świadczą o przygotowującym się głębokim przewrocie w wewnętrznych stosunkach politycznych. Jak donoszą gazety, przyszło w kongresie waszyngtońskim do demonstracji opozycyjnej przeciw wszechwładnemu dotychczas prezydentowi Izby Cannonowi.

Wkrótce potem zaszedł drugi fakt znamienny, a mianowicie przy wyborach uzupełniających w 14 obwodzie stanu Massachusetts zwyciężył wbrew wszelkim przewidywanom demokratą Fass nad republikańskim przeciwnikiem. Znaczący to, że władza panująca dotychczas stroniła od republikańskiego jest zachwiana i to nie tylko przez wrogów zewnętrznych, ale też przez licznych mal-kontentów we własnych szeregach, który naprzy-

KTO chce mieć ciepłe i suche mieszkanie niech zastosuje do pieca patent ulepszone ogrzewacz

Wulkan

Oszczędność opalu przeszło 50%.
Prospekty i cenniki na żądanie

Dr. Ludwik Zieliński, Warszawa, Mazowiecka 4.
Adres tel. „Kabel”, tel 5362 336 25 1

Wystrzegać się przestarzałych konstrukcji.
Reprez. na Łódź Br Zbijewscy, Przejazd 48, tel 13 42.

50% oszczędności opalu,
usuwa wilgoć

patent **MULTI LIKATOR OGRZEWANIA**
Dr. W.P. Łobukowski, Inż.-chem., Warszawa, Jerozolimska 71.

Znany środek odżywczy

KEFIR K. ŻYCKIEGO

poleca
apteka **W. DAN ELECKIEGO.**
Łódź, Piotrkowska № 130, tel. 12 93. 423r

Dla młodzieży i starszych:

1) Adam Mickiewicz — „Pan Tadeusz”
wydanie ozdobne z ilustracjami St. Masłowskiego; cena w oprawie 2.50 kop., dla prenumerato-rów „Rozwoju” tylko 1.25 kop.
2) Feliks Koneczny — „Dzieje Polski”
2 tomy, z 80-ma rysunkami i dużą mapą Polski; cena w oprawie rb. 2.00, broszurowane 1.50 kop. dla prenumerato-rów — w oprawie 1.30 kop. broszurowane rb. 1.00.

kład demonstracji przeciw Cannonowi szli rękami z demonstratami.

Przewidywania Tafta istotnie nie zadowolili znacznej części stronnictwa republikańskiego, przede wszystkim tej jego grupy, która szła ślepo za Teodorem Rooseveltem i spodziewała się, że nowy prezydent wstąpi zupełnie w ślady swego poprzednika. Oczekiwanie te zawiodły. Taft okazał się oportunistą, zwłaszcza w sprawie trustów; brak mu nie tylko wojowniczego temperamentu Roosevelta, ale i stanowczości w akcji, w której powodzenie szczerze nie wierzy.

Niezadowoleni republikanie połączyli się więc z opozycją demokratyczną w usiłowaniu, aby niepożądane rządy Taftowi i w tym celu złamać bezwzględna przewagę stronnictwa rządowego w Izbie poselskiej. Przewaga ta polega nie tylko na większości liczebnej posłów republikańskich, ale i na władzy dyktatorskiej, którą posiada prezydent kongresu i wyzyskuje najbezwzględniej w myśl polityki rządowej. Stąd gwałtowny szturm do fotelu prezydenckiego, uwiążony zupełnym powodzeniem.

Zmiana przepisu o składzie komisji porządkowej parlamentu, przeprowadzona za staraniem demokratów i secesjonistów z obozu republikańskiego, pozbawia prezydenta Izby prawa zasiadania w komisji porządkowej a tym samym wywierania wpływu na rozkład prac parlamentarnych. Równocześnie została zachwiana powaga moralna prezydenta, i Izba poselska, kierowana dotąd despotycznie przez swego przewodniczącego zyskała zupełną swobodę ruchów.

Zmiana ta nie miałaby szczególnego znaczenia praktycznego, jeżeliby rząd posiadał za sobą zwartą większość w parlamencie, posłuszną na każde jego skinienie. W takim razie 6 członków większości rządowej w komisji porządkowej mogłoby w każdym wypadku przez solidarne wystąpienie sparaliżować opór opozycji. Ale zwartej większości w kongresie waszyngtońskim już nie ma, odkąd znaczna część stronnictwa republikańskiego zwróciła się przeciw rządowi i nawiązała bliskie stosunki z opozycją demokratyczną. Wytworzyło się wskutek tego położenie takie, że poza prezydentem republiki po raz pierwszy w jej dziejach nie stoi większość parlamentu i rząd jego jest bezsilny, zmuszony do liczenia się z opinią swoich przeciwników.

Stan teraźniejszy jest oczywiście tylko przejściowy, ale to nie znaczy, ażeby zanosiło się na powrót do stosunków dotychczasowych. Mnożą się raczej oznaki, że poza obu starymi stronnictwami, które zmieniły się w rządach, poza stronnictwem republikańskim i demokratycznym, tworzy się nowe, z pretensją do zdobycia przewagi w kraju. W tem tworzącym się nowym stronnictwie łączą się żywioły zarówno republikańskie, niezadowolone z rządów Tafta, jak demokratyczne, które utraciły zaufanie do swoich dotychczasowych przywódców. Czynnikiem łączącym te dwie grupy do wspólnego działania, jest wspólna ich sympatya do Teodora Roosevelta, jego programu i sposobu występowania. Jest też bardzo prawdopodobne, że nowe stronnictwo, które podobno nazwie się „stronnictwem ludowym“, wystąpi z kandydaturą Roosevelta na prezydenta republiki.

Projekt praw wspólnych dla Cesarstwa i Finlandyi.

W dniu 15 (28) b. m. wniesiony został do Dumy projekt prawa o trybie wydawania praw wspólnych dla Cesarstwa i Finlandyi. Petersburska Agencja telegraficzna tak streszcza ów projekt:

Projekt przewiduje dwa sposoby wydawania praw: prawodawstwa ogólnego i specjalnego, dotyczącego tylko wewnętrznych spraw Finlandyi. Zasadnicze podstawy ustroju wewnętrznego zmieniane są w ogólnym trybie prawodawczym z inicjatywy Jego Cesarskiej Mości. W trybie ogólnego prawodawstwa wydawane są prawa: o udziale Finlandyi w wydatkach państwowych, o odslużowaniu przez ludność Finlandyi powinności wojskowej i innych, związanych z potrzebami wojskowymi, o prawach poddanych rosyjskich, nie będących obywatelami finlandzkimi, o wykonaniu przez Finlandyę wyroków i postanowień instytucyj sądowych na żądanie innych władz części

cesarstwa; o trybie działalności w Finlandyi ogólnopństwowych władz i instytucyj, o wyłączeniach z finlandzkich praw karnych zabezpieczenia interesów państwowych w sprawie oświaty ludowej, o zgromadzeniach publicznych, związkach i stowarzyszeniach i o prawach w Finlandyi towarzystw i stowarzyszeń, tworzonych w innych miejscowościach Cesarstwa. Do prawodawstwa ogólnego włączone zostały także prawodawstwo o prasie i przywóz do Finlandyi wydawnictw z zagranicy, o stosunkach między Finlandyą i innemi częściami Cesarstwa i o linii celnej.

Ochrona w Finlandyi przywilejów i znaków handlowych i przemysłowych, praw literackich, artystycznych własności, system monetarny, sprawa kolejowa, telegraf kolejowy, żegluga handlowa i prawa cudzoziemców — zmiany we wszystkich tych sprawach dokonywane są w drodze ogólnego prawodawstwa.

Wymienione powyżej sprawy przed wniesieniem do Rady ministrów przedstawiane są do opiniowania senatu finlandzkiego. Ministrowie, Rada państwa i Duma państwowa mogą wyznaczać senatowi finlandzkemu określony termin dla wydania odpowiedniej opinii.

Projekty praw, dotyczących kompetencji sejmiku finlandzkiego, przed wniesieniem ich do Dumy i Rady państwa przedstawiane są do opiniowania sejmowi finlandzkemu. Rezolucye swoje sejm uchwała w ciągu tej sesji, w czasie której sprawy wpłynęły: rezolucye sejmowe komunikowane są w języku rosyjskim.

Uchwały, powzięte w trybie prawodawstwa ogólnego, ogłaszane są: w Rosyi przez senat rządzący w trybie ogólnym, w Finlandyi przez general-gubernatora. Wyjaśnianie i komentowanie tych praw należy na podstawie ogólnej do senatu rządzącego, podobnie jak praw, wydanych w porządku ogólnym.

Zniesione zostają niezgodne z niemi prawa finlandzkie.

Skład Dumy i Rady państwa uzupełniony zostaje przez członków od ludności Finlandyi; sejm wybiera jednego członka Rady państwa: stany Finlandyi wybierają wyborców, uczestniczących w zjazdach, i wyborców od stanów Cesarstwa. Skład Dumy uzupełniają czterej członkowie od obywateli finlandzkich i jeden od innych poddanych rosyjskich, nie będących obywatelami finlandzkimi. Nie mogą być wybierani członkowie, nieznający języka rosyjskiego.

Tyle w streszczeniu Agencji.

W kuluarach Dumy państwowej projekt ów jest jedynym tematem rozmów. Jak informują niektórzy posłowie, manifest o wznowieniu tego projektu gotowy był już do podpisania w ubiegłym tygodniu. Zapatrywanie senatora Kryzanowskiego, iż akt, dotyczący Finlandyi, powinien być wydany bez przekazywania go izbom ustawodawczym, nie otrzymało sankcji. Centrum i prawica Dumy powitała manifest bardzo przychylnie. Przedstawiciele większości dumskiej narażają się nad utworzeniem nowej komisji dla powyższego projektu finlandzkiego. Komisja składać się ma z 22 członków. Na prezesa komisji wystawiają kandydaturę Krupieńskiego. Referentem ma być hr. Bennigsen, który pełnił tę samą misję w sprawie interpelacji finlandzkiej w Dumie.

Skrajna prawica deleguje Markowa II.

Komisja polsko-rosyjska.

Powołana do życia — na ostatniej konferencji słowiańskiej w Petersburgu — Komisja polsko-rosyjska, mająca ustalić stanowisko nowosłowiańskie w sprawie rosyjsko-polskiej, postanowiła rozpocząć swe prace od dziedziny szkolnej.

Obecnie „Rietz“ petersburska, a za nią niektóre pisma polskie doniosły, że Roman Dmowski złożył Komisji memoriał w sprawie szkolnej. „Gazeta Warszawska“ donosi, że rosyjscy członkowie Komisji otrzymali istotnie memoriał o kwestyi szkolnej w Królestwie Polskiem, który im został przesłany ze strony polskich członków Komisji, jako wstęp do dyskusji nad tą doniosłą sprawą. Celem tego memoriału jest nadanie właściwego kierunku dyskusji, która nie powinna się obracać jedynie około oderwanych zasad, ale winna wziąć za punkt wyjścia obecny

stan rzeczy w Królestwie: położenie sprawy oświaty polskiej i politykę rządu w dobie obecnej. Idzie o to, że ludzie, mający służyć jednej sprawie słowiańskiej po stronie polskiej i rosyjskiej, winni nie tylko być w zgodzie co do zasadniczego poglądu na sprawę, ale także co do praktycznego jej traktowania w realnych warunkach chwili obecnej.

Dlatego to pomieniony memoriał przedstawia w zarysie stan szkolnictwa w zakresie jego ogólnej organizacji (władze szkolne w Królestwie i ich stosunek do społeczeństwa), następnie w szkole niższej, średniej i wyższej, wreszcie politykę ministerjum oświaty i władz szkolnych Królestwa, która — swemi zarządzeniami z ostatnich lat kilku — zmierza celowo do zniszczenia szkolnictwa polskiego. Uzupełnia ów memoriał główny memoriał dodatkowy o polityce rządu względem polskich stowarzyszeń oświaty.

Memoriał nie zawiera żadnych wniosków programowych, autorem jego bowiem idzie o to, ażeby rosyjscy członkowie Komisji przede wszystkim rozpatrzyli się dokładnie w położeniu obecnem i, o ile to jest możliwe, sami spróbowali takie wnioski wyprowadzić.

Program zasadniczy w tej sprawie jest jasny i prosty: szkoła polska na wszystkich stopniach, pozostająca pod kierownictwem polaków. To jest program całego społeczeństwa polskiego bez różnicy stronnictw. Jeżeli wszakże idzie o postawienie programu, liczącego się z dzisiejszym stanem rzeczy w państwie i ze stanowiskiem rządu, to bodaj niemożliwą jest rzeczą wskazać wyjście z dzisiejszego położenia, które stało się wprost nieznosne i w najwyższym stopniu zabójcze dla rozwoju oświaty w Królestwie.

Obrady w Komisji, która prawdopodobnie zbierze się niezadługo, wykażą, o ile między jej członkami polskimi i rosyjskimi panuje wspólność poglądów, zarówno co do programu zasadniczego, jak co do postępowania praktycznego w dobie obecnej, mającego ratować zniszczone w znacznej części, a w resztkach swych zagrożone dzieło oświaty w Polsce.

Prof Pogodin zamieszcza na łamach „Birz. Wied.“ swój pogląd na ów memoriał polski, mówiąc o nim między innymi:

„Memoriał ten, nie mówiąc już o szczegółach, w samej istocie rzeczy jest takim aktem oskarżenia, który stawia wielki znak zapytania nad możliwością porozumienia polaków z obecną październikowców większością tak w radzie Towarzystwa wzajemności słowiańskiej, jak w Dumie. A jednak nie ulega wątpliwości, że bez rozwiązania sprawy rosyjsko-polskiej niepodobna zrobić ani jednego kroku więcej w ruchu słowiańskim. Rozumieją to doskonale sami bułgarzy i szanowny S. S. Bobczew zakończy artykuł swój o zjeździe w ostatnim numerze „Błgarskiej Sbirki“ gorącym wezwaniem do polaków, żeby przybyli do Sofii, jeśli nie na zjazd słowiański, to na zjazd dziennikarzy. W dniu 11 marca w klubie działaczy społecznych w Petersburgu literat serbski p. Sawicz miał referat o życiu Serbii w roku po aneksyi. I czemuże się sprawa skończyła? Gorącym sporem na temat stosunków rosyjsko-polskich. Jeśli przed Sofią kwestya ta nie będzie rozwiązana przez kierowników większości w Dumie rosyjskiej, to spór ten podniesiony zostanie znowu w Sofii i wszystko zagłuszy“.

W końcu powiada prof Pogodin, że działalność większości Dumy każe mu wątpić o powodzeniu komisji pojednawczej polsko-rosyjskiej i potępia odrzucenie przez październikowców interpelacji polskiej.

Prasa serbska daje wyraz rozczarowaniu wobec polityki rosyjskiej z powodu zbliżenia austriacko-rosyjskiego i wyników podróży króla Piotra do Petersburga. Winą przede wszystkim Izwołskiego, który uznał obecnie aneksyę Bośni i zaznaczając, że czar Rosyi w Serbii zupełnie przysnął. „Beogradske Novine“ konstatuje, że Rosya zupełnie opuściła Serbię i zmusza ją do szukania przyjaciół pośród lojalnych cudzoziemców, nie zważając na głosy spokrewnionego narodu.

„Weczernei Nowosti“ również przeciwstawiają serdeczność przyjęcia cara Ferdynanda w Petersburgu za chłodną radą utrzymania pokoju, udzieloną królowi Piotrowi, to znaczy z radą cierpienia w milczeniu. Rosya, zdaniem tego pisma, prowadzi politykę antysłowiańską.

„Dnewni List“ donosi ze źródła mlarodajnego o zamierzonej wizycie gratulacyjnej księcia Aleksandra, na-

stępcy tronu serbskiego w Wiedniu z okazji 80 rocznicy urodzin cesarza Franciszka Józefa.

Donoszą ze źródeł kompetentnych, że wojska rosyjskie z Persyi odwołane nie będą za zgodą rządu angielskiego.

„Riecz“ donosi, że policya częstochowska zażądała od kierowników polskich szkół prywatnych informacji o źródłach dochodów na utrzymanie tych szkół. Wiadomość ta potwierdzały pogłoski o tem, że senator Noudhardt ma zbadać źródła dochodów szkół polskich, jednak należy zaznaczyć, że o zarządzeniach policyi częstochowskiej w Warszawie nie jeszcze nie wiadomo.

Nowy prezes Dumy.

Po szczerym Chomiakowie, który nawet w polityce na kłamstwo zdobyć się nie mógł, przyszedł p. Guczkw i rozpoczął swą karierę prezydencką, jak na geszäftsmana przystało, od wyliczenia praw, które w sesji obecnej ma rozpatrzyć Duma.

Dyplomatyczny prezydent nie zamyka oczu na „przeszkody zewnętrzne“, tamujące prace Dumy, przypuszcza nawet, że może przyjść chwila porachunku z temi przeszkodami. Otwarcie i bez zastrzeżeń oświadcza, że jest konstytucjonalistą, że „myśleć inaczej nie potrafi“.

Zbyt dobrze znają go we wszystkich sferach, zbyt dobrze pamiętają historię jego kariery politycznej, od pierwszych zjazdów w Moskwie, aż do sprawy opolskiej. Zanim padły z mównicy słowa o „konstytucjonalizmie“ i „porachunku“, przewidujący polityk już miał w kieszeni upoważnienie do spalania tego fajerwerku, już złożył, komu należało, okup sowity za popis krasomówczy, który może się przydać nie tylko dla zdobycia uznania p. Gegeczkora, lecz i dla bardzo konkretnych zdobyczy za granicą.

Giełda europejska odczuła ustąpienie Chomiakowa, jako zachwianie się „konstytucjonalizmu“, kursować zaczęła wiadomość o jakimś liście, na skutek którego miał ustąpić były prezydent. Sytuacja polityczna wymagała zadokumentowania konstytucjonalizmu nowego prezydenta. Że ten konstytucjonalista będzie telefonem pana Stoły-

pina, że potrafi we wszystkich sprawach narodowościowych pozyskać uznanie nadających przyjaciół z prawicy—to już inna rzecz, mniej dla giełdy widoczna, a stąd i mniej szkodliwa.

Taki jest konstytucjonalizm czwartego prezydenta Dumy państwowej. Po Chomiakowie, który urząd swój pełnił bez tak potrzebnego w drażliwych sytuacjach zmysłu dyplomatycznego, przychodzi ślizki w mowie p. Guczkw, który wszystkie prace Puryszkiewicza i towarzyszy potrafi ująć w formę specyficznego „konstytucjonalizmu“, a nawet przerobić je w razie potrzeby na „porachunek z przeszkodami zewnętrznymi“.

Oczywiście nie zmniejszy to bynajmniej onych przeszkód, jak nie nada wyrazu konstytucyjnego wyrazistym obliczom politycznym wszelkiego rodzaju prawdziwych rosyjan.

To postawienie na czele trzeciej Dumy wypróbowanego polityka obłudy jest tylko aktem dobrze zrozumianej potrzeby pokrywana pewnych czynności delikatną maską taniego liberalizmu i dalszym etapem w rozwoju owych instytucji prawodawczych, „które wprowadzić raz powołane do życia umrzeć nie mogą“, lecz dostosować muszą zachodnio-europejskie formy do całkiem swojskiej treści.

REZOLUCYA

w sprawie uniwersytetu lwowskiego.

Ze Lwowa nadesłano następujący komunikat: Dnia 25 z. m. odbyło się dyskusyjne zebranie polskiej akademickiej młodzieży post. bezpartyjnej, w celu zajęcia stanowiska w sprawie rusińskiej na uniwersytecie lwowskim. Referaty wygłosili: dr. Orłowicz i B. Burdon, którzy też postawili rezolucye, a mianowicie:

I. Dr. Orłowicz:

a) Polska młodzież bezpart.-postęp. oświadcza się za najrychlejszem utworzeniem ukraińskiego uniwersytetu we Lwowie w myśl słusznych żądań narodu i młodzieży ukraińskiej.

b) Za najodpowiedniejszą drogę do tego uważa wyłączenie już obecnie istniejących katedr z językiem wykładowym rusińskim w samoistne ciało autonomiczne i uzupełnianie ich aż do zupełnego skompletowania całego uniwersytetu.

c) Żąda natychmiastowego ustawowego za-

gwarantowania polskiego charakteru uniwersytetu we Lwowie.

II. Rezolucya p. Burdona:

a) Żądamy ustawowego zabezpieczenia polskiego uniwersytetu we Lwowie.

b) Żądamy kreowania samoistnego uniwersytetu ukraińskiego.

c) Trafiając w faktyczną myśl pierwszego zdania, uważamy, że kreowanie dalszych równorzędnych katedr rusińskich na istniejącym uniwersytecie bez podstawowego załatwienia pierwszych dwu żądań, byłoby coraz dalej idącą utrakwizacją uniwersytetu i przewlekaniem sprawy; o ile więc założenie natychmiastowe uniwersytetu samoistnego rusińskiego nie byłoby z jakiegokolwiek powodów możliwe, żądamy wyodrębnienia istniejących już katedr rusińskich w jedno zaczątkowe ciało przyszłego samoistnego uniwersytetu rusińskiego, które z czasem uzupełnione, natychmiast ma być wydzielone i zamienione w samoistny uniwersytet rusiński, poza murami polskiego uniwersytetu.

Rozwiązanie kwestyi, jakiego żąda wyrażona rezolucya, ostać się może tylko wtedy, jeżeli cała jej treść bez okrojów będzie przyjmowaną i komentowaną, ponieważ między wszystkimi żądaniami zachodzi istotny i nierozzerwalny związek.

Po wyczerpującej dyskusji przystąpiono do głosowania, w którym rezolucya d-ra Orłowicza uzyskała nieznaczną większość.

Lwów, dnia 25 marca.

Prezydium zebrania:

B. Lisowski, przewodniczący.

E. Ebert, sekretarz.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Władysława. Jutro Mieczysława. W poniedziałek: Bożywoja.

TEATR POLSKI. (Cegielniana 63). Dziś „Paul Wołodjowska“, sztuka w 4 aktach z pow. Sienkiewicza. Początek o godz. 3 i pół po południu.

— Dziś „Skiz“, komedia w 3 aktach Gabryeli Zapolskiej. Początek o godzinie 8 minut 15 wieczorem.

— Jutro „Chory z urojenia“, komedia w 5 aktach Möllera, przedstawienie popularne po cenach najniższych. Początek o godz. 3 po południu.

— Jutro „Moralność pani Dulskiej“, komedia w 3 aktach Gabryeli Zapolskiej. Początek o godzinie 8 minut 15 wieczorem.

— W poniedziałek „Mazepa“ J. Słowackiego, przedstawienie popularne po cenach najniższych. Początek o godz. 3 po poł.

KRONIKA TYGODNIOWA.

Wiosna — Etyka w Łodzi. — Teatr. — Stowarzyszenia filantropijne.

Tegoroczna wiosna widocznie zachorowała na histeryę, a już conajmniej rozkaprysiła się na wzór secesyjnej niewiasty, która wszystko robi na opak i sama nie wie czego chce. Wówczas bowiem, gdy wcale była niepotrzebna, wyparła przemocą śniegi i mrozy, ludzie nas poczęła swemi zwodniczymi uśmiechami, dając słońcem i ciepłem, budząc przedwczesną wegetację i obiecując to, czego widocznie dotrzymać nie mogła. Skoro zaś pod jej technieniem lany zazieleniły się runią ozimiu, pługi wyruszyły w pole, budząc nadzieję rolnika na wczesne i obfite zbiory, a jaki taki elegant lub elegantka ubranie zimowe za pomocą pocziwego handelesa przekształcał na letnie szaczki i paltociki; naraz kapryśna wiosna ustąpiła z pola śniegom i dojmującym chłodom, ku utrapieniu ludzkości.

Mniejsza już o elegantów i elegantki, dzwoniących zębami, bo zbyt pochopnie uwierzyli obciemcom niedojrzałej wiosenki, ale bynajmniej nie mniejsza o szkody, które swawolny ten podłotek wiosny poczynił, wychylając główkę nie w porę z zimowych osłonek.

Nie, doprawdy, tegoroczna wiosna jest aż do zenitu niesympatyczna. Widocznie poszła na lewo, kiedy etyka szła na prawo.

— Kto zacz ta etyka?—pytacie.

O to bardzo piękna pani, której zadaniem regulowanie wzajemnych stosunków pomiędzy ludźmi ucywilizowanymi, by jako dzikie zwierzęta nie szarpały się kłami, nie obrzydzały życia jedno drugiemu.

Dawniej wystarczała ludziom ta, pełna głębokich myśli zasada: „Nie czyn drugiemu, co tobie n-em lo“. Dzisiejsi przesubtylizowani i prze- rafinowani ludziska XX wieku nie zadowolają się

już starami, wypróbowanemi zasadami moralności i zaprosili panią etykę, obowiązana we wszystkich ich wzajemnych stosunkach, zastąpić przestarzałą moralność.

— Jakże owa etyka wywiązuje się ze swego doniosłego zadania?

A no, różnie, zależnie od miejsca, czasu i okoliczności.

W Łodzi na przykład, gdzie wiele rzeczy uzyskało prawo obywatelstwa i to takich, które gdzieindziej i w innych czasach surowoby potępiono, pani etyka nagina się pokornie do wymagań tych, dla których jedynym ideałem jest geszef, i którzy temu ideałowi podporządkowują wszystko i wszystkich. A ze takich osobników Łódź posiada legiony, więc i pani etyka dopuszcza się czynów, na które zepchnięta przez nią stara moralność zgrzytałaby zębami.

Więc wzięci z butami zabłoconemi do duszy tych czystych, dla których geszef nie może być jedynym bożkiem, przed którym należy uchylić czoła, bo przyswiecają im o wiele podnioslejsze ideały.

Więc nie pozwala adwokatowi dać pomocy prawnej łodzianinowi, którego inny adwokat pokrzywdził, choćby ten ostatni najhaniebniejszego dopuścił się lotrostwa; nie pozwala odbiorcy sprawdzić wygórowanego rachunku dostawcy przy pomocy zawodowego rzeczoznawcy; toleruje brutalne, niegodne kulturalnego człowieka traktowanie interesantów, zwłaszcza gdy ten, co to czyni, zalicza się do śmietanki naszej inteligencji; toleruje uprzywilejowaną wietrznicę z towarzystwa, a kamieniem potępienia rzuca na biedną robotnicę uwiedzioną przez majstra pod groźbą utraty zarobku. Pozwala na denuncjację, lotrostwo i roztrwonienie cudzego mienia, tym co czynią to z szykiem w kabaretach i modnych szynkowniach lub przy zielonym stoliku, ale nie przebacza biednemu ojcu beznej rodziny nieopatrznie zaciągniętego długu, którego w terminie spłacić nie może. Sam sobie winien, jeżeli utracił

kredyt tak dalece, że nikt nawet rubla na chleb dla dzieci pożyczyc mu nie chce, bo nie umie długów zaciągać z giestem.

Nie skończyłbym feljetonu gdybym chciał wyliczyć wszystkie niekonsekwencje etyki łódzkiej, traktującej ludzi i czyny podwójną miarą, zależnie od ich wartości materialnej, bo moralna nie bierze się w rachubę.

Na szczęście powstały u nas Stowarzyszenia kulturalne, które z tą właśnie etyką łódzką rozpoczęły walkę na ostre; ale dotychczasowe ich działości są dopiero w zawiązku. Aby dojrzaly, potrzeba im skąpać się w słońcu sztuki, pojętej w szerokim znaczeniu, sztuki o orlich wzlotach, budzącej nawet w zatwardziałyach duszach, lub zbrukanych w atmosferze geszefu, pożądania szlachetne.

Nic bowiem nie krzepi tak ducha, nie uszlachetnia go szybciej i lepiej ponad sztuki piękne, których ostatecznym wyrazem jest teatr, racjonalnie i w dobrym stylu prowadzony.

Scena łącząc w sobie sztuki plastyczne z utworami ducha ludzkiego, wyrażonemi w słowie lub tonach, oddziaływając jednocześnie na wzrok i słuch, najdzielniej spełnia to zadanie kulturalne, jakiemu sztuka służyć winna. Ale by mogła czynić to czego od niej wymagamy, musi posiadać godny siebie przybytek.

Takiego przybytku Łódź nie ma, nie ma go zwłaszcza scena polska, podwójnie nam droga, bo nie tylko ze względu na idee kulturalne, ale i na język nasz piękny, tak potwornie kaleczony w powszednim użyciu przez ogół łodzian nawet ze sfer inteligentnych. Dlatego też myśl zbudowania przybytku dla sceny polskiej w Łodzi, godnego jej dostojenstwa, podjęta przez Towarzystwo teatralne polskie, ze wszech miar zasługuje na poparcie. To wystarczy powiano, by na zaprojektowanym widowisku wtorkowym w prowizorycznym teatrze przy ulicy Cegielnianej nie brakło nikogo, kto pojął znaczenie i doniosłość zadania sceny polskiej, zwłaszcza w Łodzi.

— W poniedziałek „Skiz“, komedia w 3 aktach Gabrieli Zapolskiej. Początek o godzinie 8 minut 15 wieczorem.

ZEBRANIA. Dziś (w lokalu, Piotrkowska nr. 71) o godz. 8 wieczorem, ogólne zebranie członków Towarzystwa entomologów.

— Dziś (w lokalu, Zawadzka 7) o godz. 8 wiecz., zebranie Związku majstrów przemysłu włókiennego.

— Dziś (w lokalu, Mikołajewska 91) o godzinie 8 wieczorem, miesięczne posiedzenie zarządu majstrów samoprząśników.

— Dziś (w lokalu własnym, Piotrkowska nr. 120) zebranie towarzyskie Stow. prac. przemysłowo-handlowych gub. piotrkowskiej, dla członków i ich rodzin. Początek o godzinie 9 wieczorem.

— Jutro (w lokalu, Piotrkowska 175) walne likwidacyjne zebranie Stow. „Jedność“. Początek o godz. 10 rano.

— Jutro (w lokalu, Południowa 8) o godz. 2 po poł., posiedzenie kwartalne członków Zgrom. czeladników szewskich.

— Jutro (w lokalu, Juliusza 13) o godz. 4 po poł., zebranie czeladzi rzeźniczych.

— W poniedziałek (w lokalu, Mikołajewska nr. 11) o godz. 3 po poł., ogólne zebranie III Kasy pożyczkowej.

ZABAWY. Dziś (w lokalu, Spacerowa 11) zabawa taneczna Tow. cyklistów turystów. Początek o godzinie 8 i pół wieczorem.

HARMONIA. Dziś (w lokalu własnym, Południowa nr. 36) wieczornica Tow. muzyczno-dramatycznego „Harmonia“ dla członków i ich rodzin. Początek o godzinie 8 i pół wieczorem.

ARFA. Jutro (w lokalu własnym, Nawrot nr. 23) wieczornica muzyczno-dramatyczna z tancami p. n. „Powiew włosy“ dla członków i ich rodzin. Początek o godz. 6 wieczorem.

LIRA. Jutro (w lokalu własnym Mikołajewska nr. 11) wieczornica p. n. „Powiew włosy“ Tow. rozśpiewanego „Lira“, dla członków, ich rodzin i wprowadzonych gości. Początek o godzinie 7 wieczorem.

— Jutro (w lokalu własnym, Widzewska nr. 73) wieczór muzyczny wokalnodramatyczny Koła pracowników kolejowych dr. żel. fabr. łódzkiej. Początek o godzinie 8 wieczorem.

— Jutro (w Białej sali Mantuffa) Raut podwieczerek p. n. „Prima Aprilis“ na rzecz Gniazda Towarz. opieki nad dziećmi. Początek o g. 6 pp.

— Jutro (w lokalu, Mikołajewska 91) „Święcone“ u majstrów samoprząśników, dla członków i ich rodzin. Początek o g. 2 pp.

ODCZYTY. Jutro (w lokalu, Długa 145) p. Eugeniusz Sokołowski wygłosi odczyt p. t. „Napoleon i legiony“. Początek o g. 5 pp.

— Jutro (w lokalu, Długa 145) p. Jan Dawid wygłosi odczyt p. t. „O zdolności do pracy“. Początek o g. 8 i pół wiecz.

— W poniedziałek (w lokalu, Długa 145) p. Eugeniusz Sokołowski wygłosi odczyt p. t. „Fryderyk II i „Rozbiór Polski““. Początek o godzinie 4 po poł.

Wzniesienie w Łodzi gmachu teatralnego — to zaisie zadanie nie lada. Ale gromadząc fundusz budowlany grosz po groszu, przy Bożej pomocy sprostać mu zdołamy.

Trudniejsza pono sprawa z żebractwem ulicznym, tą istną plagą Łodzi.

Podobno mają być wydane przeciw tej pladze surowe ustawy, wzbraniające żebractwa, zwłaszcza tam, gdzie istnieją Stowarzyszenia filantropijne.

Łódź posiada ich sporo, ale wszystkie prawie walczą wciąż z deficytem wobec ogromu nędzy w naszym mieście i obojętności społeczeństwa na odezwy zarządów tych Towarzystw, zebranych wprost o poparcie.

Gdzież są te Stowarzyszenia? — zapytał mnie pewien bardzo inteligentny, ale i bardzo skromny pan, cichy pracownik, gdyśmy rozmawiali o projektowanym prawie, mającym ukrócić żebranie uliczne?

Mamy przecież dwa Towarzystwa dobroczynności, ochronki, przytulki, Towarzystwo opieki nad dziećmi, Towarzystwo przeciwzebractwu.

— Dlaczego nie trafiły do mnie, chociaż mieszkam już w Łodzi rok przeszło?

Toć przecież reklamują się bezustannie.

To nie dość. Trudno wymagać, by człowiek przejęty, stojący na ubożu, szukał z groszem swoim skarbników tych Towarzystw. Trzeba mu to ułatwić, a sposób na to bardzo prosty. Dość, by w każdym sklepiku były do nabycia odpowiednie kopiejkowe marki i, aby sklepikarze, zachęcani skromnymi od zebranych funduszy odsetkami, rekomendowali je swoim klientom, a wnet wpłyną do kół filantropijnych poważne sumy, bo z groszów tworzą się setki i tysiące.

Propozycję tę podajemy „ad usum“ zarządów naszych instytucji filantropijnych.

Janusz.

WYSTAWY. Dziś i codziennie „Wystawa sztuk pięknych“ (Mikołajewska 40) Otwarta od godz. 10 rano do 10 wiecz.

— Dziś i codziennie wystawa obrazów i sztuki stosowanej do zdobnictwa (Andrzeja 7).

KRONIKA.

(h) **Nabożeństwo żałobne.** W czwartek dn. 7 b. m. o godz. 9 rano, w kościele św. Krzyża, odprawione będzie nabożeństwo żałobne za spokój duszy s. p. Wojciecha Wenusia, b. topornika II oddziału straży ogniowej ochotniczej, który padł ofiarą zawodu, podczas pożaru fabryki B. ci. Derling.

(h) **Nowa kaplica.** Ksiądz Ryszard Malinowski, porozumiewając się z księdzem kanonikiem Szmidlem, wybudował własnym kosztem kaplicę na cmentarzu grzebalnym w Zarzewie.

Przy kaplicy zamieszkał w zeszłym miesiącu ksiądz Malatyński, który odprawia w kaplicy nabożeństwa, a zarazem oddaje ostatnie posługi duchowne przy grzebaniu ciał zmarłych na tym cmentarzu.

(x) **Pielgrzymka do Kalisza.** Przypominamy, iż w sobotę, dnia 16 kwietnia r. b., z kościoła św. Krzyża w Łodzi pod przewodnictwem księdza wyruszy kompania kolejną na odpust Opieki św. Józefa do Kalisza. Dwa pociągi IV-ej klasy z Łodzi do Kalisza i z powrotem dla pątników zarząd drogi kaliskiej obcał na czas przygotować. Specjalne nabożeństwo na intencję kompanii łódzkiej w kolegiacie kaliskiej przed cudownym obrazem św. Józefa w uroczystość odpustową, jak również uroczyste wprowadzenie i wprowadzenie pątników łódzkich już zostało zamówione w Kaliszu. Wyjazd z Łodzi nastąpi w sobotę, dnia 16 kwietnia, między godz. 1 a 2 po południu, a to w tym celu, żeby kompania łódzka mogła przybyć do Kalisza na nieszpory w wigilię odpustu; powrót z Kalisza nastąpi w niedzielę, dnia 17 kwietnia r. b., po niesporach; do Łodzi oba pociągi z pątnikami przybędą tegoż dnia wieczorem między godziną 9 a 10.

Należy zwrócić uwagę na bilety kolejowe, które można nabywać tylko w kancelarii parafialnej św. Krzyża (Przejazd 13) codziennie w godzinach biurowych. Bilety kolejowe na odpust do Kalisza winny być wykupione w ciągu następnego tygodnia, ponieważ na tydzień przed wyjazdem kompanii należność za przewóz pątników musi być doręczona zarządowi drogi kaliskiej.

Wszelkich bliższych objaśnień w sprawie tej kompanii udziela kancelarya parafialna św. Krzyża.

(—) **Konkurs „Wsi ilustrowanej“.** Proszeni jesteśmy o zamieszczenie odezwy następującej:

„Redakcyo „Wsi ilustrowanej“, korzystając dotychczas z łaskawie nadsyłanych zdjęć amatorskich, ogłasza konkurs na zdjęcia fotograficzne na temat „Zboża“. Warunki konkursu są następujące:

Do konkursu dopuszczane są tylko zdjęcia amatorskie. Rozmiar zdjęć dowolny. Na odwrotnej stronie fotografii należy zaznaczyć, co przedstawia, nazwę miejscowości i godła.

Ostateczny termin nadsyłania zdjęć upływa z dniem 15 lipca r. b. Wydawnictwo „Wsi ilustrowanej“ wypłaci 50 rub. na cel dobroczynny, wskazany przez autora zdjęcia, uważanego za najlepsze.“

(x) **Kometa.** Wczorajsza wiadomość o zjawieniu się komety, była tylko figiem prima-aprilisowym.

(h) **Ze szkół.** We wtorek, d. 5 b. m., po ferjach świątecznych, rozpoczynają się lekcje we wszystkich uczelniach. Niedługo one trwać będą, gdyż za trzy tygodnie nastąpi nowa przerwa w nauce, na czas świąt Wielkiejnocy st. st. Po tych zaś świętach jeszcze dwa tygodnie lekcji, egzamina, zamknięcie roku szkolnego i wypoczynek letni.

Sumując te dane, otrzymujemy ciekawą cyfrę: czterdzieści kilka dni nauki od 1 kwietnia do 1 września, t. j. w ciągu 5 miesięcy. W kwietniu przypada dni szkolnych 17, a w maju 11!

(a) **Rewizya senatora Neidhardta.** Z polecenia komisji senatorskiej, otrzymanego drogą te-

legraficzną, towarzysząc prokuratora do spraw szczególnej wagi przy sądzie okręgowym piotrkowskim, ks. Oboleński, przybył z Piotrkowa do Łodzi, aby wspólnie z przedstawicielami władz żandarmerji i policji dokonać szczegółowej rewizji w wydziałach administracyjnych i buchalteryjnych 18-tu większych fabryk miejscowych, które dostarczały wyrobów intendenturze.

Rewizya trwała przez całą noc od godziny 2-ej do 8-ej rano. Rewidowano kantory fabryk: Tow. akc. K. Scheib'era, Grohmana, I. K. Poznańskiego, Braei Prussak i t. d.

Rewizya odbywała się w obecności oficyalistów administracji, których sprowadzono umyślnie z mieszkań. Zabrano wszystkie księgi i wykazy rachunkowe, kopjały, za ostatnie lat pięć.

Celem rewizji jest zbadanie szczegółowe ksiąg, z powodu ujawnionych nadużyć w intendenturze przy dostawie dla wojsk.

Zgromadzone księgi przesłane będą do komisji senatorskiej.

Rewizji dokonywano równocześnie w fabrykach, kantorach, składach i wielu mieszkaniach prywatnych właścicieli fabryk. Prócz ks. Oboleńskiego, przybyło w tym celu kilkunastu towarzyszy prokuratorów sądów okręgowych; wezwano dwadziestu kilku sędziów śledczych.

Podczas rewizji przecięto komunikację telefoniczną kantorów i składów fabrycznych z miastem i z mieszkaniami prywatnymi fabrykantów, gdzie również dokonywano rewizji.

Prócz ksiąg i rachunków zabrano korespondencje w mieszkaniach prywatnych. Zgromadzony materiał spakowano w przygotowane umyślnie skrzynie, które opieczetowano.

W niektórych kantorach rewizya odbywała się jeszcze w godzinach popołudniowych.

Prócz wymienionych firm dokonano rewizji w firmach: Heiazel i Kunitzer, Krusche i Euder, B. Schlossberg, Barciński, K. Hofrichter, S. Rosenblatt.

(a) **Towarzystwo kolei elektrycznej miejskiej.** Sprawozdanie z eksploatacji za rok 1909, t. j. dziesiąty działalności Towarzystwa, wykazuje, że dochód z ruchu osobowego wyniósł rb. 922,410 kop. 77.

Przewieziono pasażerów 18,648,501.

Wagonów w ruchu było ogółem 112, przebieżono wagonowiorst — 3,285,129.

Sumy przewidzianej na wydatki w preliminarzu na rok sprawozdawczy nie przekroczono pomimo tego, że w dalszym ciągu dokonano licznych i gruntownych reparacji toru i wagonów.

Dziesięć nowych wagonów motorowych uruchomiono w drugiej połowie roku sprawozdawczego; przyczyniły się one w znacznym stopniu do powiększenia dochodu z eksploatacji.

W roku sprawozdawczym wybudowano trzecią wozownię, która może pomieścić wygodnie 70 wagonów.

Zysk ogólny wynosi rb. 368,978 kop. 23 i pół, po potrąceniu 5 proc. od dochodu brutto, należnych magistratowi m. Łodzi — pozostaje rb. 322,857 kop. 69 i pół; łącznie z pozostałością roku poprzedniego (rb. 1,614 kop. 37 i pół) stanowi rb. 324,802 kop. 07.

Z sumy tej na dywidendę wyznaczono 6 proc., a na superdywidendę 2 proc.

Budżet na rok 1909 przewiduje w dochodach rb. 902,000; w wydatkach rb. 638,680.

(a) **Z wystawy przyrodniczej.** Ponieważ układy o salę w Helenowie rozbiły się wobec warunków zbyt ciężkich dla budżetu wystawy, komitet zawarł umowę z p. Mullerem w sprawie wynajmu sali po wystawie artystycznej.

Dla zapewnienia większej sprężystości w pracach wystawy, członkowie komitetu zostali obdarzeni prawem najszerszej kooptacji.

Wszyscy członkowie komitetu proszeni są na posiedzenie w środę, dnia 6 b. m., o godz. 6-iej wieczorem w lokalu wystawy (Mikołajewska 40). Otwarcie wystawy 9 b. m. (w sobotę).

(h) **Wycinanie drzew uschłych.** Łódzki las miejski z rokiem każdym maleje i rzadnieje, wskutek usychania drzew, szczególnie iglastych. Jeżeli dalej tak potrwa, to za lat kilka o lesie miejskim w Łodzi pozostaną tylko wspomnienia.

Na wysychanie drzew iglastych, zdaniem fachowców, wpływa zatrute powietrze łódzkie, a także wybór nieodpowiedniej pory wycinania uschłych drzew, z których robactwo przenosi się na drzewa zdrowe. Należytej gospodarce leśnej

dużo przeszkadza przewlekła manipulacja biurowa.

Stosownie do przepisów, magistrat łódzki samodzielnie nie rządzi lasem, ale musi w każdej kwestyi zwracać się do rządu gubernialnego piotrkowskiego i dopiero po uzyskaniu aprobaty z tej instancji, może przystąpić do projektowanych robót. Na załatwienie tych manipulacji potrzeba wiele czasu, a w przyrodzie ani życie, ani śmierć nie czekają i nie pytają się o podpisy na dokumentach łódzkich.

Obecnie przystąpiono do wycinania drzew suchych w Widzewie, lecz tylko tych, na które uzyskano pozwolenie. Obok zaś stojących drzew także chorych niewolno niszczyć.

(—) **Stany wyjątkowe i ochrony**, jak donoszą gazety petersburskie ze źródeł urzędowych, nie będą zniesione przed 14 stycznia r. 1911.

Władze centralne w tej materji, jak donosi „Dziennik Petersburski“, oczekują na doniesienia myślnie od gubernatorów, których wiele jeszcze dotychczas nie nadeszło.

(—) **Informacje Agencji telegraficznej**. „Petersburska Agencja telegraficzna“ rozesała wczoraj około godziny 4 po południu okólnik, donoszący o spadnięciu z wysokości 300 metrów w Sosnowcu biplanu z dwoma oficerami pruskimi, którzy ciężko się poranili i odstawieni zostali do szpitala miejscowego. Wieczorem też sama Agencja nadesłała zaprzeczenie, cała bowiem ta wiadomość okazała się zmyśloną.

(h) **Obieźsasi**. Od pewnego czasu przejeżdżają przez Łódź partie robotników i robotnic z rozmaitych stron kraju, dążących na roboty do Niemiec. Partie niektóre dochodzą do 150-ciu i 200 tu osób; przeważnie składają się z ludzi młodych i zdrowych. Partie te jadą z Łodzi koleją do Kalisza, skąd pod opieką agentów niemieckich przeprowadzane są przez granicę i rozsyłane do Ostrowia, w miarę zapotrzebowania, do majątków niemieckich na roboty.

U nas, niestety, brak jest rąk roboczych na wsi, dwory więc sprowadzają robotników z Galicji, a także kurpi, gdyż wymagania tych robotników są mniejsze, niż włościan miejscowych. Oprócz zarobku, z którego niewiele się zostaje po potrąceniu wszelkich kosztów, gra tu rolę chęć odbycia podróży, zobaczenia innych urządzeń, innych ludzi. Obieźsasi często padają ofiarą niesumienności pośredników i chlebodawców, a także szykany urzędników pruskich, ale to ich nie zraża. Twierdzą, że jeżeli im się nie powiodło w jednym roku, w jednej miejscowości, to przenosząc się w roku przyszłym w inne strony, poprawią sobie byt. Niejeden z nich wtedy dopiero przestaje wychodzić «na saksy», kiedy już straci siły i jako inwalida staje się ciężarem gminy, która nigdy z niego nie miała korzyści.

(a) **Niszczenie lasów**. Znany fabrykant Ludwik baron Heinzel, będąc do niedawna właścicielem rozległego majątku Kamiński i Ruszczyń, w powiecie piotrkowskim zasadził kilkanaście włók lasu, z którego korzystają dotychczas włościanie, nabywszy kilka folwarków przy pomocy banku włościańskiego. Tenże fabrykant około 2 tysięcy morgów lasu starego sprzedał wraz z kilkoma folwarkami żydom przedsiębiorcom i ci kładą pokotem porębę za porębą, wyrabiają z surowego drzewa klepki na wyroby bednarskie, oraz budulce i wysyłają kolejami do Prus, pozostawiając dla okolicznych mieszkańców na opał jedynie wióry i gałęzie, których cena rośnie z roku na rok.

W sąsiednim majątku Pytowice, własności p. Zaremby, z 90 włók lasu trzydzieści sprzedano żydom, którzy wybudowali tartaki, a wyrabiany budulec wysyłają zagranicę.

Biedny rolnik tamtejszy za budulcem jeździć musi do odległych o kilka mil miejscowości. Niemniej ciężkiewm staje się wobec lichych dróg sprowadzanie węgla kamiennego na opał ze znacznej odległości, gdy braknie drzewa. Z powodu powstawania fabryk i ożywionego ruchu bulowianego — w Kamińsku i okolicach — odczuwa się tam brak budulcu. Włościanie tamtejsi postanowili przystąpić do kroków, aby mieć możność nabywania budulcu na swoje potrzeby.

(h) **O wykazy lokatorów**. Właściciele domów, stosując się do instrukcji o meldowaniu mieszkańców, powywieśzali w bramach lub sieniach domów wykazy lokatorów, ich sposobu życia i numerów ich mieszkań. Znalezienie lokatora w wy-

kazie ułatwia ogromnie i przyspiesza znalezienie jego mieszkania bez odwolywania się do stróża lub do rządcy domu.

Natomiast zupełnie chybiamy cel, a nawet przyczyniamy się do straty czasu i do bałamuctwa zbytecznego wykazy niedbale prowadzone, lub nieczytelne. A trzeba przyznać, że tak się dzieje w ogromnej większości domów łódzkich. Osoby, prowadzące meldunki, nie zadają sobie trudu, żeby zmieniać wykazy stosownie do zmian lokatorów. Bardzo często więc na wykazach figurują osoby, które się wyprowadziły przed rokiem, a nawet dwoma laty, nowy zaś lokator wcale nie jest pomieszczony; a że i stróż domów zmieniają się dość często — więc w wielu wypadkach potrzeba odbyć wędrowkę po całym domu, by dowiedzieć się, które mieszkanie zajmuje poszukiwany osobnik. A gdy taka wędrowka nie da pożądanego skutku, to z niczem wychodzi się na ulicę.

Szyby na szafkach bywają tak zabrudzone, że trudno przeczytać wypisane nazwiska; w wielu są pisane nieczytelnie i tylko w języku urzędowym; niekiedy znowu szafka z wykazem jest umieszczona tak wysoko, że trzeba by drabinę przystawić i na nią się wdrapać, aby znaleźć poszukiwane nazwisko.

A jednak doprowadzenie tej sprawy do należytego porządku nie powinno być przedstawiać osobliwszej trudności.

(x) **Podróż po morzu Śródziemnem**. W panoramie „Terra“ (Benedykta 1) wystawiono przeszłiczne widoki z podróży po morzu Śródziemnem, jaką rokrocznie na statkach luksusowych odbywają bogaci turyści, krążąc przez dwa do trzech tygodni wzdłuż wspaniałych wybrzeży lub po zielonych taflach wód Śródziemnego oceanu.

Od Genui do Neapolu, od Neapolu do Aten i Konstantynopola przesuwają się kolejno świetnie kolorowane obrazy odwiedzanych miejscowości w całej krasie barw i piękna.

Udało się artystcie w sposób niezrównany oddać wschody i zachody słońca na morzu, pełne obrzymiej gamy tonów i barw, od przepysznych fioletołów począwszy, aż do najpiękniejszego rubinu. Warto widzieć te wspaniałe krajobrazy.

(x) **T. K. O.** Przypominamy, że w niedzielę i poniedziałek 3 i 4 kwietnia adw. przys. E. Sokolowski, z Lubelskiego wygłosi odczyty w lokalu stow. prac. handlowych (Długa 45): „Napoleon i legiony“, „Fryderyk II Wielki“ i „Rozbój Polski“. Szczegóły w afiszach.

(a) **Komunikacja samochodowa**. Grono przedsiębiorców, uzyskawszy zezwolenie ministerjum komunikacji, ma w tych dniach zaprowadzić komunikację samochodową na szosie pomiędzy miastami: Kalisz, Turek i Koło.

(h) **Z cechów**. W poniedziałek dnia 4 b. m. o godzinie 3 ej po południu, przy ulicy Pańskiej № 99, w mieszkaniu starszego majstra, odbędzie się kwartalne zebranie członków zgromadzenia majstrów ślusarskich.

— W środę dnia 6-go b. m. o godzinie 8-jej wiecz., odbędzie się w lokalu „Liry“ (Mikołajewska 11) kwartalne zebranie członków zgromadzenia majstrów tokarskich.

(h) **Z sądu**. W miesiącu listopadzie r. z. Wawrzyniec Włodarczyk, wiozący towary, zatrzymał się na szosie zgierskiej i wstąpił do karczmy. Z jego nieobecności skorzystano i skradziono mu belę towaru.

Poszlaki padły na furmana Rysa i niejakiego Piłatowskiego.

Sąd okręgowy piotrkowski Piłatowskiego uwołał od odpowiedzialności, a Wawrzynca Rysa skazał na pozbawienie praw i 8 miesięcy więzienia.

(a) **Kasy pożyczkowo wkładowe**. W roku ubiegłym wszystkie kasy pożyczkowo wkładowe w 20 gminach powiatu łódzkiego miały 523,140 rubli obrotów. Wkłady uczestników wyniosły rb. 185,810. Zysku osiągnięto rb. 10,916.

(—) **Na rynkach zbożowych wszechświatowych Europy zachodniej** spalek cen ziarna jest stały, już od r. 1814 począwszy, a przeciętne ceny, pszenicy zwłaszcza, obniżają się o pół franka na hektoltrze co każde dziesięciolecie następne. Jednocześnie zaś podnoszą się ceny produktów zwierzęcych: mleka i mięsa. Wzrost tych cen w ciągu ostatniego 50 lecia wynosi 250 — 400% i przewidywany jest w dalszym ciągu.

Powyższe ciekawe cyfry przytacza «Ziemia

Lubelska» w sprawozdaniu z odczytu, który wygłosił bar. Heydel, ziemianin z Radomskiego, w Towarzystwie rolniczym lubelskim d. 16 marca, p. t. «Gospodarstwa inwentarzowe i bezinwentarzowe».

(x) **Z Tow. spożywczego «Obrona»**. Zebranie walne dnia 20 marca nie doszło do skutku z powodu przybycia niedostatecznej liczby członków. Zebranie w drugim terminie zwołuje zarząd d. 4 kwietnia r. b. w lokalu własnym (Przedziałana № 30) o godz. 2 po południu. Będzie ono prawomocnem bez względu na liczbę przybyłych członków.

(x) **Echa rewizji**. Podczas rewizji w sklepie z wyrobami tytuńowemi, przy ulicy Piotrkowskiej № 47, pod nazwą «Traffka», jak się okazało, nie znaleziono wcale ani papierosów ani gilsz nieobanderolowanych, któreby podlegały konfiskacie.

(—) **Zamarznęty**. „Łódz. Ztg.“ donosi, że w nocy z Wielkiej Soboty na Wielką Niedzielę na drodze ze wsi Popielice do stacji kolejowej Rokicie zamarzł 40-letni Michał Krzaczek, mieszkaniec Popielic. Przejeżdżający włościanie znaleźli martwe jego zwłoki.

(p) **Ogólnemu osłabieniu** wczoraj uległy dwie osoby z których jedną odwieziono do szpitala Aleksandra. Obu lekarze Pogotowia udzielili doraźnej pomocy.

(a) **Kradzieże**. Z mieszkania Zofii Zółkiewicz (Sreńca 35) skradziono różne rzeczy. Złodziejkę, Antoninę Raczyńską, aresztowano.

— Za pomocą wyłamania zamka w piwnicy domu przy ul. Wschodniej nr 37, skradziono towar, należący do Enty Tygier. Straty wynoszą przeszło 115 rb.

— Dział w nocy złodzieje skradli ze sklepu spożywczego „Siła“ (Rokielńska nr. 26) różne towary, wartości około 100 rb.

(a) **Najechanie**. Wczoraj na rogu ul. Widzewskiej i Dzielnej do ożkarz nr 63 najechał na drugą drożkę nr 138. Koń, zaprzężony do tej ostatniej, uległ złamaniu nogi. Sprawca wypadku uciekł.

SZTUKA I PIŚMIENNICTWO.

(x) **Na budowę teatru**. Zapowiedziana na wtorek, dnia 5 b. m., na zasilenie funduszu budowy teatru lekka komedia Bahra p. t. „Koncert“, należy do najcelniejszych nowości repertuaru berlińskiego w kończącym się sezonie zimowym, powinna zatem być atrakcją dla naszej publiczności, żadnej lekkiej strawy artystycznej.

Największą atoli atrakcją wtorkowego przedstawienia powinien być jego cel; idzie tu bowiem nie tylko o zasilenie funduszu budowy teatru ale o szczerne wypełnienie sali widzów, aby tym sposobem poprzeć ze strony moralnej ideę wzniesienia dla sztuki polskiej godnego jej dostojęstwa przybytku, dając dowód w licznem zebraniu się we wtorek w teatrze polskim, że społeczeństwo polskie kocha swoją ojczyzną sztukę i dba o jej rozwój.

Sprzedają biletów w cukierni Roszkowskiego zajmować się będą panie przez oba dni nadchodzących świąt, w następującym porządku: w niedzielę od godziny 12-jej do 2-jej — panie: Janowa Urbanowska, Henrykowa Barcińska, Oberfeldowa; od godz. 5-jej do 7½, wiecz.: Leonowa Golcowa, Wiktorowa Groszkowska, Tadeuszowa Karszowa; w poniedziałek od godziny 12½ do 2-jej — panie: Kazimierzowa Stebelska, Marcelowa Barcińska, Zofia Jankowska; od godz. 5-jej do 8-jej wiecz. Leonowa Golcowa, d-rowsa Pańska, Oberfeldowa. Naddatki nie są przyjmowane.

(x) **Teatr polski**. Artyści nasi zajęci są przygotowaniem sztuk z repertuaru przyszłego tygodnia, z udziałem znakomitego gościa krakowskiego p. Stanisławy Wysockiej, która w nadchodzącą środę dnia 6 b. m. rozpoczyna cykl swoich występów, w roli pani Alvingowej w dramacie H. Ibsena „Upiory“.

Występy wielkiej artystki wzbudziły w mieście naszym duże zainteresowanie — bilety są rozchwytywane.

P. Wysocka przybywa do Łodzi już w nadchodzący poniedziałek, aby wziąć udział w przygotowaniu „Upiorów“ (środa d. 6 b. m.), „Ojca“ Strindberga (czwartek 7 b. m.), „Sędziów“ Wyspiańskiego (sobota 9 b. m.) i „Kłatwy“ Wyspiańskiego (niedziela 10 b. m.)

Rolę „Młodej“ w „Kłatwie“ znakomita artystka nie odtwarzała dotąd nigdzie i przygotowała ją specjalnie dla Łodzi.

(h) **Z wystawy obrazów**. Otwarta przed dwoma tygodniami druga serya obrazów na wystawie przy ulicy Mikołajewskiej pod № 40, zgro-

madziła prace istotnie ładne i zasługujące na obejrzenie.

Pomimo to jednak publiczność nie obdarza jej swymi względami. Wpłynęła na to prawdopodobnie pierwsza serya, nieporównanie słabsza. Obecne niepowodzenie jest powodem, że wystawa będzie zamknięta już w poniedziałek wieczorem.

Kto więc nie obejrzał jej dotąd, a jest lubo-wnikiem istotnie pięknych utworów sztuki, powinien swe zamedbanie powetować w ciągu tych paru dni jej trwania.

Wystawa jest otwarta do godziny 10 wiecz.

(sm) **Ze Stowarzyszenia nauczycieli chrześcijan m. Łodzi.** Stowarzyszenie nauczycieli chrześcijan w d. 10 kwietnia w sali koncertowej przy ulicy Dzielnej urządził drugi koncert historyczno-pedagogiczny dla uczącej się młodzieży. Na koncert ten złożyli się przeważnie utwory nieśmiertelnego mistrza Fryderyka Chopina. W koncercie wezmą udział chóry tutejszych Towarzystw śpiewających: „Arfy”, „Harmonii”, „Liry” i „Lutni”, oraz p. H. Melcer z Warszawy, jeden z najlepszych wykonawców utworów Chopina, pani A. Garlińska, skrzypek S. Taube i inni.

Koncert odbędzie się w niedzielę o godz. 3 po południu. Bilety nabywać można w lokalu Stowarzyszenia nauczycieli (Konstantynowska № 5), po cenach, jak na koncert pierwszy, od godz. 6 do 8 wieczorem. Szkoły proszone są o zamawianie biletów wcześniej. Za biletami dla młodzieży szkolnej dorośli nie będą wpuszczani do sali.

(x) **Z „Lutni”.** Towarzystwo „Lutnia” urządziło w sali swego lokalu w miesiącu kwietniu następujące wieczory:

Dnia 7 kwietnia (czwartek) dyr. Henryk Opieński z Warszawy wygłosi odczyt pod tytułem „Idea muzyki narodowej w twórczości Chopina” — początek o godzinie 8 i pół wieczorem.

Dnia 9 kwietnia (sobota) „Wieczornicę męską” — początek o godzinie 9 wieczorem.

Dnia 17 kwietnia (niedziela) p. Gabryel Tołwiński z Warszawy wygłosi bardzo interesujący odczyt o „Komecie Haleja” — początek o godzinie 8 i pół wieczorem.

Dnia 24 kwietnia (niedziela) „Wieczór muzyczny dramatyczny” poświęcony pamięci poety Adama Asnyka — początek o godzinie 8 i pół wieczorem.

Z tegorocznej działalności towarzystwa „Lutnia” widzimy, że towarzystwo żyje, że zarząd nieustannie myśli o szlachetnych, artystycznych i pouczających rozrywkach i daje je członkom swoim nader obficie.

(x) **Przegląd bibliograficzny księgarni Gebethnera i Wolfa w Warszawie.**

Otrzymałszy dwa zeszyty powyższego miesięcznika, za styczeń i za luty, złożone jeden z 20, drugi z 40 stronnie. Na obu nadmieniono, że wszystkie, wspomniane w „Przeglądzie” tym wydawnictwa otrzymać można za pośrednictwem księgarni St. Miszewskiego (ulica Piotrkowska № 87).

RAUTY I ZABAWY.

(x) **Z łódzkiego oddziału abstynentów Tow. „Przyszłość”.** Zwyczajne zebranie Towarzystwa zupełnej wstrzeźliwości od napojów alkoholowych „Przyszłość” odbędzie się w niedzielę, dn. 3 kwietnia, o godz. 4¹/₂, po poł. w lokalu własnym (Konstantynowska № 5). Po zebraniu rozpoczyna się tańce.

W teatrze «The Bio-Express» (Zielona, róg Piotrkowskiej) odbędzie się w czwartek, dnia 14 kwietnia, jedyne przedstawienie z bardzo urozmaiconym programem na korzyść „Przyszłości”. Od godz. 10 rano do 6 po poł. dla młodzieży i od 6 do 12 w nocy dla dorosłych. Program będzie ogłoszony na parę dni przed przedstawieniem w prasie miejscowej. Bilety można wcześniej nabywać w lokalu «Przyszłości» w niedzielę, wtorki, czwartki i soboty od g. 8 do 10 wieczorem.

Ze względu na sympatyczny cel przedstawienia, jak również na wspaniały program, nadłożeniem którego dyrekcja kinematografu wraz z zarządem «Przyszłości» pracuje, warto, aby jaknajszersza publiczność odwiedziła «The Bio-Express» w tym dniu.

(x) **Wieczornica „Arfy”** w niedzielę d. 3 kwietnia, i j. jutro, zapowiada się świetnie. Współudział przyjmą artyści naszego teatru polskiego: Jadwiga Danilowicz, Wacław Nowakowski i Wiktor Kamiński, jako deklamatorzy. Wystąpi rón-

wnież Koło dramatyczne „Arfy” w nowym swym składzie członków i odegra dwie jednoaktówki, wyreżyserowane przez p. K. Fiedlera, czynny też będzie solowy kwartet męski „Arfy”. Po wyczerpaniu powyższego programu nastąpią tańce. Początek zabawy o godzinie 6-ej wieczorem.

(x) **Z „Liry”.** Zapowiedziana na jutro zabawa pod godłem «Powiew wiosny» w lokalu Towarzystwa śpiewaczego «Lira» dla członków, ich rodzin i sympatyków Towarzystwa, zapowiada się bardzo dobrze. Program nader urozmaicony. Po wyczerpaniu programu nastąpią tańce. Początek wieczornicy o godz. 7 wieczorem.

(x) **Podwieczorek taneczny** w Białej sali hotelu Manteinfla z produkcjami artystycznymi urządzi w dniu 10 kwietnia Towarzystwo opieki nad dziećmi.

(x) **Ze Zgierza.** Dziś w sobotę, dnia 2 i jutro, dnia 3 kwietnia, kółko miłośników sztuki, stanowiące sekcję «Lutni» zgierskiej, odegra na cel tegoż Towarzystwa komedię w trzech aktach ze śpiewami i tańcami W. Gutowskiego pod tyt. „Surdut i siermiega”, z muzyką A. Balcaraka; orkiestrą amatorską kierować będzie p. Wł. Kopciński, sztukę reżyserował członek „Lutni” zgierskiej p. St. Stzenoel.

W sobotę po przedstawieniu zabawa taneczna dla członków i wprowadzonych gości. Sympatya, jaką się cieszy „Lutnia” zgierska, pozwala przypuszczać, że zgierzanie tłumnie pośpieszą na to widowisko, aby wieczór spędzić pożytecznie, a później zabawić się wesoło w swoim towarzystwie kółku.

Kronika antialkoholowa.

Ilość chorób umysłowych we wszystkich państwach krajach wzrasta w sposób zatrważający.

W Szwajcaryi np. w kantonie berneńskim w r. 1871 obłąkanych było 2,814, w r. 1902 zaś 5,029, to zn. że ilość wypadków obłąkania wzrosła o 79,4 proc., podczas gdy mieszkańców przybyło tylko 17,7 proc.

Główną winę w tym względzie ponosi alkohol, który sam jeden powoduje 1/2 lub nawet 1/3 chorób umysłowych. Fakt ten, stwierdzony już w licznych badaniach statystycznych, potwierdzają na nowo ostatnie urzędowe badania szwajcarskie.

Z pośród 6,470 wypadków obłąkania spowodowało

przepracowanie	323
wypadek nieszczęśliwy	333
nadużycia płciowe	404
troski, nieszczęścia, przestroch	503
kłopoty pieniężne i rodzinne	988
alkohol zm. zaś	2123

Zupełnie więc jasno z tego wynika, że alkohol jest głównym źródłem chorób umysłowych.

Z WARSZAWY.

* Sprawa Wład. Reymonta.

Na wokandzie 6 departamentu warszawskiej Izby sądowej znalazła się sprawa znanego powieściopisarza, Władysława Reymonta i innych z oskarżenia o przestępstwa prasowe. Prezydował sędzia Fabricius. Z powodu niestawienia się jednego z ważniejszych świadków, ks. Czetwertyńskiego, który nie przysłał sądowi zasługującego na uwzględnienie wyjaśnienia co do przyczyn swej nieobecności na sesji, sprawę odroczone. Jednocześnie sąd skazał księcia Czetwertyńskiego na 100 rub. grzywien, oraz przymusowe stawienie. Obronę wnosi adwokat przysięgły Wacław Makowski.

* Zjazd handlowców.

I szy zjazd zrzeszonych pracowników handlowych i przemysłowych Królestwa Polskiego budzi coraz większe zainteresowanie.

W ostatniej chwili, telegraficznie, zapowiada swój udział Tow. pracowników handlowych chrześcijan w Łodzi.

Toczą się też rokowania co do udziału w zjeździe niedawno powstałego w Warszawie Towa-

rzystwa przemysłowców. Byłyby zatem reprezentowane na zjeździe 24 Towarzystwa zrzeszone.

* Utrudnienia biurokratyczne.

W związku ze świeżo ogłoszonym okólnikiem prezesa rady ministrów, Stolypina, zwrócono naszą uwagę na niektóre zarządzenia różnych władz, jak naprzykład:

W ciągu ostatnich miesięcy wydano szereg rozporządzeń, które kępują zakładanie stowarzyszeń, organizowanych według przepisów z dn. 17 marca 1906 r.

Oprócz znanego rozporządzenia o niedopuszczaniu do zakładania kulturalno-oświatowych instytucji tak zw. obcoziemców, na którego zasadzie można odmówić zatwierdzenia literalnie każdego ich stowarzyszenia, wydano szereg wskazówek, które w znacznym stopniu ograniczają możliwość założenia instytucji, a mianowicie:

Przy każdym staraniu o otwarcie stowarzyszenia czy związku polecono nasamprzód sęciągać opinię zarządzającego właściwym urzędem.

Co do towarzystw zapomogowych, pożyczkowo-oszczędnościowych, pogrzebowych, posagowych i wogóle wzajemnej pomocy, mających choćby najbardziej oderwany związek z pieniędzmi, wymagalne jest orzeczenie zarządzającego kantorem Banku państwa.

W sprawach wychowania i oświaty trzeba opinii kuratora okręgu naukowego itd.

Niezależnie od tego, w sprawach, dotyczących całej ludności Warszawy lub jej części, konieczne jest jeszcze zaświadczenie przedstawiciela policji warszawskiej. Zbierane są opinie przed legalizacją instytucji o osobach jej założycieli.

Potwierdzono również rozporządzenie, aby przy zatwierdzeniu ustaw trzymać się wszystkich wymagań nie tylko prawa, ale i wszystkich okólników co do formalności o czysto kancelaryjnym charakterze.

Jak widać z powyższego, opłatanie znów wszystko taką siecią dowolnych utrudnień, że wypaczono brzmienie prawa, co też prawdopodobnie wywołało rzeczony okólnik.

Z KRÓLESTWA.

Ogród botaniczny w Częstochowie założył dyrektor miejscowej szkoły ogrodniczej żydowskiej w parku pod Jasną Górą, obok gmachu Muzeum higienicznego. Ogródek ten miejscowy oddział Tow. Higienicznego przyjął pod swoją opiekę, ale brak funduszy nie pozwala Towarzystwu na właściwe uporządkowanie i prowadzenie tego działu popularyzowania wiedzy, wobec czego, zwrócono się do miejscowego T-stwa ogrodniczego, które odezwami do innych instytucji ogrodniczych w kraju, jak do Łodzi, Pabianic, Wilna i Warszawy, prosiło o pomoc pieniężną, ażeby ogródek botaniczny pod Jasną Górą można było utrzymać na wysokości wymagań naukowych.

Dotąd nie otrzymano jeszcze odpowiedzi zasadniczych, chociaż nadeszły już zawiadomienia, że propozycja częstochowskiego T-stwa ogrodniczego będzie omawiana na zebraniach ogólnych.

Kolonizacja maryawitów. Z Plocka donoszą: Przed kilku tygodniami w okolicach Bodzanowa gub. plockiej rozeszła się wieść, że pp. Feliks i Władysław Jaroszyńscy traktują z «biskupem» maryawickim Kowalskim o sprzedaż majątku swego Myszewko Małoszewo na kolonizację między maryawitów.

Nie zdążyła akcja ratunkowa okolicznych ziemian i duchowieństwa; przed kilku dniami aktu sprzedaży dokonano i 37-włokowy majątek z lasem, rezydencją i wspaniałymi zabudowaniami gospodarskimi już dzieli na działki sprowadzony przez maryawitów geometra.

W posiadaniu maryawitów znajduje się sąsiednie Peplowo, gdzie mają swój zbor. Podobno traktują o drugi majątek Jaroszyńskich Krawęcyno.

TELEGRAMY.

Petersburg, 1 kwietnia. (P.) Zjazd zjednoczonej szlachty, po wysłuchaniu referatu Pauczali-dzowa o porządku mianowania, przenoszenia, dy-

misjonowania, oraz kierunku działalności gubernatorów, postanowił upoważnić radę do orzeczeń następujących: gubernatorów mianuje się i usuwa Najwyższymi ukazami imiennymi do senatu, na przedstawienie prezesa rady ministrów. Gubernatorowie podlegają władzy senatu.

Następnie zjazd przyjął następującą rezolucję w sprawie fińskiej:

Uznając, że pozostawienie w gub. wyborskiej, której granica leży o 30 wiorst od stolicy, bez zmiany ustalonych tam fińskich porządków sądowych, administracyjnych i społecznych, nie podlegających kontroli władz rosyjskich, zagraża szkodliwymi następstwami politycznymi, strategicznymi i ekonomicznymi; że stan trwającego przeciwdziałania jednoczącym zarządzeniom rosyjskiej władzy państwowej w Finlandyi, szczególnie silnie występuje w gubernii wyborskiej, gdzie, dzięki bliskości stolicy i sympatjom buntowniczo usposobionych żywiołów, wciąż znajdują schronienie rewolucyoniści rosyjscy i ich podlegacze; że państwo, w imię swego bezpieczeństwa nie może pod murami swojej stolicy tolerować istnienia osobno zarządzanej dzielnicy; zjazd uważa za konieczne zwrócić na powyższe specjalną uwagę rządu.

Petersburg, 1 kwietnia. (P.) Wicegubernatora sibirskiego, ks. Szirynskiego-Szachmatowa mianowano gubernatorem Estonii, stanowisko zaś po nim objął powiatowy marszałek szlachty kowieńskiej Jewreinow.

Perm, 1 kwietnia. (P.) Przybył tu minister wojny, celem zrewidowania fabryk dział.

Tryest, 1 kwietnia. (Wł.) Straszliwy wichur pólnocny, który doszedł do stu kilometrów szybkości, szalejący wśród niebawale śnieżycy, wyrzucił wagon pociągu kolei żelaznej, jadącego z Tryestu do Parenzo, w okolicy stacji Muggio. Przewrócony wagon był pierwszym poza wagonem pocztowym; następny zaraz za nim wagon wykoleił się.

Lokomotywa wstrzymana została dopiero po przebyciu kilku metrów.

Wyrócony wagon uległ zupełnemu zniszczeniu. Z pod zwalisk wagonu wydobywały się rozdzierające jęki. W reszcie wagonów powstała panika. Z dwunastu osób, znajdujących się w przewróconym wagonie, trzy poniosły śmierć na miejscu, inne są ciężko ranne.

Pociąg następny, idący z Capo d'Istria, został zatrzymany, rannych odwieziono nim do Capo d'Istria. Trupy przeniesiono do Muggii. Jednym z zabitych jest sędzia z okolic Tryestu, drugim urzędnik Towarzystwa żegluga, trzeci nie został rozpoznany. W pociągu znajdowało się przeszło 100 osób; rannych jest 15. Ze służby nikt nie poniósł szkody.

Orkan w Tryeście rzucał o ziemię przechodniów, z których wielu poniosło poważne uszkodzenia. Wichur zerwał także gruby kamienny słup, do którego przywiązany był parowiec Lloyd'a „Baron Cal". Parowiec poniesiony został na morze.

Paryż, 1 kwietnia. (Wł.) Ministerjum spraw zagranicznych otrzymało od przedstawiciela Francji w Abisynii depeszę, zaprzeczającą wiadomościom o śmierci Menelika.

Berlin, 1 kwietnia. (Wł.) Cesarzowa abisyńska Taitu wobec groźnego stanu Menelika zażądała od przedstawicieli mocarstw europejskich gwarancji bezpieczeństwa życia i mienia. Wiadomość ta dowodzi, że Menelik jeszcze żyje.

Londyn, 1 kwietnia. (Wł.) Angielska para królewska 11 kwietnia rozpoczyna od Marsylii 3 tygodniową podróż po morzu Śródziemnym. W końcu miesiąca odwiedzi Paryż, powróci zaś do Londynu w końcu maja.

Paryż, 1 kwietnia. (Wł.) Izba poselska uchwaliła budowę dwóch nowych pancerników

Tryest, 1 kwietnia. (Wł.) Od 3 dni szaleje nad Tryestem i okolicami straszny wiatr pólnocny zwany „bora", który wyrządził olbrzymie szkody.

Mnóstwo statków uszkodzonych. Wielu rybaków przepadło bez wieści.

Katania, 1 kwietnia. (Wł.) Działalność Etny nie zmniejsza się. Lawa płynie.

Prawdopodobnie w ciągu najdalej 48 godzin Nicolosi, Belpasso i Borelio zostaną zalane przez lawę. Potoki lawy oddalone są od tych miejscowości zaledwie na kilometr.

Berlin, 1 kwietnia. (Wł.) „Loc. Anz." donosi, że poseł polski Dziembowski złożył swój mandat poselski.

Rzym, 1 kwietnia. (Wł.) Kanclerz niemiecki Bethmann Hollweg i włoski minister spraw zagranicznych Giulimo spotkają się dziś we Florencji.

Wiedeń, 1 kwietnia. (Wł.) Rozeszła się pogłoska o zamierzonej rozwiązaniu parlamentu z powodu trudności, jakie nastroczą rozprawy skarbowe.

Kraków, 1 kwietnia. (Wł.) Dzisiaj ogłoszono o przyłączeniu gmin podmiejskich do Krakowa.

Petersburg, 1 kwietnia. (Wł.) Senat pozostawił bez skutku skargę kasacyjną pisarza Pieszchónowa, skazanego przez izbę sądową petersburską z art. 129 na rok twierdzy.

Petersburg, 1 kwietnia. (P.) Pod przewodnictwem Akimowa Rada państwa rozważała dziś w dalszym ciągu projekt ustawodawczy o władaniu ziemią przez włościan w Cesarstwie.

Londyn, 1 kwietnia. (P.) W izbie gmin Churchill, oświadczył, że równowaga konstytucji winna być przywrócona; prawo „veto" izby lordów winno być na zawsze umorzono.

DZIEŃNE.

Kijów, 2 kwietnia. (P.) Burza śnieżna, która rozpoczęła się w dniu 31 marca na linii nowosielickiej kolei południowo-zachodniej, objęła dystanse: mohylewski, żmeryński, wołoczyski i inne. W ruchu pociągów osobowych i towarowych nastąpiły opóźnienia. Tarcze śnieżne nie bronią od zasp. Utworzyły się głębokie zasy na linii nowosielickiej bez przerwy aż do granicy austriackiej.

Z ostatniej chwili.

Berlin, 2 kwietnia. (Wł.) Prasa niemiecka nie przestaje się żywo zajmować sprawą gorączkowych zabiegów Francji i Anglii około utworzenia w jaknajprędszym czasie silnej floty napowietrznej. „Berliner Nachrichten", wychodząc z założenia, że budżet wojenny Niemiec jest już wyciążony do granic ostatecznych, nawołuje do składek narodowych na ten cel.

Ateń, 2 kwietnia. (Wł.) Rozwiązanie ligi wojskowej uważane jest za tymczasowe. Każdej chwili liga może być zawieszona na nowo. Sytuacja z każdym dniem groźniejsza.

Berlin, 2 kwietnia. (Wł.) Rząd francuski udzielił związkowi wojsk wirtensberskich pozwolenia na postawienie w Szampanii pomnika niemu, poległym w wojnie 1870 roku. Nacyonalści francuscy protestują przeciwko temu i wniosli interpelację do parlamentu.

Nowy York, 2 kwietnia. (Wł.) Strajk między robotnikami w kopalniach węgla brunatnego wzrasta. Liczba strajkujących dosięgła 300,000 ludzi. Właściciele kopalń stają się skłonni do ustępstw.

Rozmaitości.

Skroplenie powietrza. W uniwersytecie Jagiellońskim, w gmachu dawnego „Collegium Juridicum", w obecności grona poważnych osobistości, odbyła się niezwykle ciekawa demonstracja nowego aparatu do skraplania powietrza i wodoru, zbudowanego przez mechanika uniwersyteckiego, p. Władysława Grodzickiego. Uniwersytetowi krakowskiemu, jak wiadomo, przypadła w udziale chwala odkrycia metody skraplania powietrza, dokonanej w r. 1872 przez s. p. profesora Z. Wróblewskiego. Współpracownikiem s. p. Wróblewskiego był w tej dziedzinie prof. Olszewski, który po zgonie prof. Wróblewskiego prowadził dalej próby skraplania gazów według metody swojego poprzednika i dokonał w tej mierze kilku epokowych odkryć i ulepszeń. Otóż według wskazówek prof. Olszewskiego, p. Grodzicki zbudował przyrząd ulepszony, za którego pomocą w przeciągu kilku minut można dokonać skroplenia powietrza w bardzo znacznej ilości. Następnie dokonał p. Grodzicki szeregu interesujących doświadczeń ze skroplonym powietrzem, zamrażając w niem alkohol, wykazując, jak oddziaływa ono na proces palenia, na metale i t. p. Przyrząd p. Grodzickiego, będący owocem długich studiów przygotowawczych, jest arcydziełem roboty precyzyjnej. Zbudował go wynalazca w kilku egzemplarzach, które nabyły instytucje naukowe w Anglii, Niemczech i Rosji.

Odpowiedzi Redakcyi.

Panu L. P. w Zgierzu. List pański, datowany dnia 31-go zeszłego miesiąca, doszedł nas dopiero dziś rano.

OFIARY.

Na T-wo opieki szkolnej gub. piotrkowskiej. (Oddział łódzki).
Dla uczczenia pamięci kochoanej przełożonej s. p. Leontyny Rajskej, uczone ce 1 rb. 50 kop
Na wpisy dla niezamożnych uczniów
P. J. R. 5 rubli, jako karę za obelgę uczynioną p. L. J.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacyi centralnej K. E. Ł.

Data	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %	Kierunek i siła wiatru	Uwagi
1/IV 1 pp.	754.2	+ 1.9	84	Pn 3	Z dnia 1/IV temperatura max. +4.0° C min. -2.2° C Opadu 0.0
1/IV 9 w.	753.2	+ 1.6	93	Pn 2	
2/IV 7 r.	754.2	+ 1.9	77	W 3	

Numer dzisiejszy składa się z 12-stu stron.

Piotrkowska № 192 (dawniej № 200)

LECZNICA ZĘBÓW

M. Riesnik-Epstein.

Plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu. Specjalne laboratorium zębów sztucznych i złotych koron.

Reparacje i przeróbki sztucz. zębów napoczekaniu. Ceny bardzo przystępne. 2596

Letnie mieszkanie

składające się z 12 pokoiów przy D. Z. F. Ł. vis à vis o 200 kroków stacyi Galkówek — do wynajęcia. Może być podzielone po 2 pokoje z kuchnią; na górze również po 2 pokoje z kuchnią — mogą być wynajęte i na stałe. — W sąsiednim domu 2 mieszkania na dole po 2 pokoje z kuchnią. Ceny umiarkowane. Blizsza wiadomość: Łódź Dzielna 52. W Politechnice. 999-3

Nowo utworzona „Szwajcarska Mleczarnia"

przy ul. Spacerowej № 37
wydaje gorące śniadania, obiady i kolacje. 919-3

KREDENS

dębowy
prawie nowy jest do sprzedania za 200 rubli. Wiadomość ustróża, Piotrkowska 135. 910-3-2

Lando dwuosobowe

na gumach, mało używane, moskiewskiej fabryki, cena 750 rb., kosztowało 1600 — do sprzedania w Warszawie, ulica Wallców 15, angret Jan wskaze. 899-3-1

Teatr Polski

Jutro po południu po cenach popularnych „Chory z urojenia" Komedya Moliera. Początek o godz. 3 po południu.
W poniedziałek po poł. po cenach popularnych „Mazepa" Tragedya J. Słowackiego. Początek o godz. 3 po południu.
„Moralność pani Dulskiej" Komedya Gabryeli Zapolskiej. Początek o godz. 8 m. 15 wiecz.
Wieczorem po raz 3 ci „SKIZ" Komedya Gabryeli Zapolskiej. Początek o godz. 8 m. 15 wiecz.

Drobne ogłoszenia.

A!A!A! Kobieta lub dziewczyna potrzebna zaraz do służby na wieś. Wiadomość w Administracji „Rozwoju”. 1522

A. Reparatywna bielizna i garnitury. Wiadomość Benedykta 18 m 8. 1678-2-2

B. student uniwers. lwowskiego, posiadający teoretyczną znajomość buchalterii, poszukuje zajęcia. Wschodnia 55, pralnia. 1782-3-1

Dwa magle zaraz do sprzedania. Wiadomość Skwarowa 8. 1770-2-1

Do wynajęcia jeden pokój lub dwa. Długa 19-4. 1798-1

Do wynajęcia pokoju umeblowanego, słoneczny, wejście osobne. Wschodnia nr 47 m 12. 1800-2-1

Do rozszerzenia pewnego i doskonałego prosperującego przemysłowo-handlowego interesu potrzeba zaraz na 10 procent od 10 do 12 tysięcy rubli. Oferty pod adresem: Łódź: Główna Poczta, skrzynka 44. 1673-3-3

Do sprzedania piwiarnia i sklep Ulica Drewnowska № 42. 1742-3-2

Do sprzedania sklep z powodu zmiany interesu. Wiadomość w Adm. „Rozwoju”. 1726-3-1

Do wynajęcia zaraz sklep z mieszkaniami. Ul. Lubelska 12. 1715-3-3

Do sprzedania bryczka na gumach, mało używana. Władzewska 39, pralnia. 1713-3-3

Felcerski zakład, egzystujący 8 lat, dobrze prosperujący, zaraz do sprzedania; warunki przystępne. Wiadomość: Długa 5; tamże potrzebny zdolny subiekt fryzjerski na wyjazd do miejscowości kuracyjnych. 1720-3-3

Huślawki do sprzedania w Leszczycach. Wiadomość: ulica Długa № 46 m 8. Zelaszać się w godzinach od 1-2 po poł. i od 7-8 wieczorem. 1751-2-2

Inteligentna panna z kilkuklasowym wykształceniem, skromnych wymagań potrzebna do dzieci i zastąpienia pani domu. Wiadomość „Ekonomia”, Piotrkowska № 7. 1763-2-2

Jest do sprzedania sklep dziecięcej i damskiej garderoby, wyrobiony z pierwszorzędnej klientelą. Wiadomość w Administracji „Rozwoju”. 1778-1

Jest do sprzedania oficyna, muryrowana, na froncie sklep i skład węgla. ulica Wyznawcy № 28, Stare Rokietki, wiadomość na miejscu. K. Sieroczyński. Cena przystępna. 1763-1

Jeszcze świeży transport drzew owocowych i siewnych ze szkółek Łask poleca Zakład Ogrodniczy W. Zakrzewskiego, Władzewska № 198. 1784-2-1

Jest do sprzedania bufet i szafa do filii piekarskiej. Targowa 57 stróż wskaże. 1690-3-3

Kupię hotel na kółkach lub wózek dla chorego. Piotrkowska 115, apteka. 1704-3-3

Kotlarz żelazny poszukuje posady. Oferty proszę składać w Administracji „Rozwoju” dla Kotlarza. 1729-2-2

Magle do sprzedania z powodu zmiany interesu. Ulica Płwna nr. 6 przy ulicy Rzgowskiej. 1797-1

Meble, wyjeżdżając, sprzedam: kanapa, kredens, 12 krzesel, stół, otomanę dywanową, tremo, łóżka z materacami, biurko, szafę do ubrania i różne drobiazgi. Nawrot 38 m 12. 1795-6-1

Mieszkania do wynajęcia: trzy pokoje z kuchnią z wygodami i gazem i pokój z kuchnią od 1-go lipca. Wiadomość na ulicy Konstantynowski 68. 1722-3-1

Potrzebna zaraz pracownica i prasowaczka do pralni „Matylda”. Władzewska 49. 1775-2-2

Piekarnia z całym urządzeniem do sprzedania z powodu wyjazdu. Wiadomość na miejscu. Zgierz, ul. Strykowska 22. 1768-2-1

Potrzebne do szycia zdolne panny i podręczne. Średnia 76 m 2. 1771-1

Pralnia z wyrobioną klientelą, zaraz do sprzedania. Wiadomość w Administracji „Rozwoju”. 1776-2-1

Potrzebne zaraz zdolne posręczne do staniaków. Zawadzka nr. 26. 1789-2-1

Potrzebne zdolne oraz podręczne do krawiectwiny. Nowospacrowa 49 m. 5, parter, oficyna. 1777-2-1

Przyjmę inkaso, mając parę godzin wolnego czasu. Oferty proszę składać w Adm. „Rozwoju” pod „Inkasent”. 1799-3-1

Potrzebna nauczycielka do szkoły, na dwie godziny po południu. Staro Zarzewska 167, Kuncze. 1682-2-2

Pokój z kuchnią potrzebny. Oferty w Adm. „Rozwoju” dla „Bezdziałnych”. 1695-2-2

Place do sprzedania, w lesie sosnowym położenie ładne, suche i zdrowe, w Woli Grzymkowej, pod Aleksandrowem, od tramwaju elektrycznego w Aleksandrowie dwie wiorsty szosą na miejsce. Tamże letnie mieszkanie z całkowitem utrzymaniem do wynajęcia w pałacu, park, las, kąpiele, stawy i łódka. Konie na żądanie do tramwajów. Wiadomość na miejscu lub pocztą. Poczta Aleksandrów Łęczycki. 1483-3-3

Potrzebne zdolne spódniczarki i uczenice. Ulica Dzielna № 7, Glogier. 1717-3-3

Poszukuję miejsca na wyjazd przy starszej osobie. Oferty uprasza się składać pod T. W. w Adm. „Rozwoju”. 1698-3-3

Potrzebny czeładnik szewski do wszelkich robót. Wiadomość Nowo-Ceglana № 28 m. 26, oficyna. 1727-2-2

Potrzebne zdolne staniczarki i spódniczarki. Władzewska 51. 1747-3-2

Przyjmę do wspólnego mieszkania inteligentną panią. Wiadomość w Adm. „Rozwoju”. 1749-3-2

Potrzebny 16-letni chłopiec do biura gazet. Przejazd 16 m. 18. 1723-2-2

Potrzebne zaraz zdolne panny do szycia. Konfekcyjna damska G. Alter, Piotrkowska 63. 1767-2-2

Pokój duży do wynajęcia, może być dla dwóch panów. Władzewska 75 I piętro w oficynie. 1760-2-2

Pomieszczenie przy bezdziałnym małżeństwie dla inteligentnego mężczyzny do wynajęcia zaraz. Przejazd № 12 mieszka. 14. 1765-2-2

Przyślakata się suka biała w żółte łaty. Odebrać ją można Panska nr. 60, Lewiński. 1785-3-1

Rolwagę na resorach chcę kupić. Oferty proszę składać w Administracji „Rozwoju” pod Rolwaga. 1734-3-2

Sklep spożywczo-dystrybucyjny zaraz do sprzedania. Wiadomość ulica Przejazd № 45, sklep. 1736-3-2

Sklep do sprzedania kolonialno-dystrybucyjny Spacerowa № 12 Bałuty. 1781-1

Sklep spożywczy zaraz do sprzedania. Wiadomość Zgierska 64 Bałuty. 1750-3-1

Sprzedam sklep spożywczo-dystrybucyjny z powodu wyjazdu Ulica Wąska № 13, Nowe Chojny. 1773-3-1

Szwaczka biedna skromnych wymagań dostanie przy bezdziałnej rodzinie mieszkanie, herbata rano i wieczorem darmo. Oferty w Adm. „Rozwoju” dla X X. 1780-1

Sprzedam dom drewniany nowy do rozebrania. Wiadomość ul. Rzgowska nr. 29 u gospodarza. 1792-2-1

Są do sprzedania używane ławki i tablice szkolne. Piotrkowska 121 m 5, od godz 4-5 po południu. 1711-6-3

Sklep kolonialny oraz delikatesów do sprzedania Ul. Benedykta № 20. 1699-3-3

Władze ziemie ogrolowa jest do wydzierżawienia na bardzo korzystnych warunkach — Wiadomość Główna nr 55 u Rotkowskiej. 1802-3-1

Z powodu wyjazdu różne meble do sprzedania. Pasaż Szulca nr. 9. 1786-3-1

Zaginat pies czarny ceter rroszę odprowadzić na Franciszkowską № 10 do gospodarza. 1745-3-2

Z domy drewniane z placem do sprzedania z powodu choroby. Sikawska № 7. 179-3-3

Z magle okazynie sprzedam. — Dzielna nr. 34. 1793-1

Z sklepy do sprzedania w dobrym punkcie Ulica Mikołajewska № 35 w sklepie. 1718-3-2

5000 rb wypożyczę na 1-szy numer hipoteki, może być i częściowo. Andrzejka 36-3. 1755-2-2

Zagubione dokumenty.

Antoni Witkowski zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Eiserta. 1708-3-3

Ernest Edelwaj zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Szlamowicza. 1710-3-3

Roman Strumilo zagubił kwit od paszportu, wydaną z fabryki Leimana. 1748-3-1

Stanisław Drewnik zagubił kartę od paszportu, wydaną z gazowni Łódzkiej. 1781-3-1

Zaginat paszport na imię Jacek Mardza, wydaną z gminy Malukowice. 1769-3-1

Zaginat paszport na imię Józefa Florowskiego, wydaną z gminy Karszew, powiatu kol. 1787-3-1

Zaginat kwit od książeczki legitymacyjnej na imię Gustawa Wenske, wydaną z fabryki Wojdysławskiego. 1760-3-1

Zaginat paszport na imię Józefy Dąbrowskiej, wydaną z gminy Krośnice, pow. kutnowskiego. 1791-3-1

Zaginat paszport na imię Franciszka Andrzejczaka, wydaną z gminy Piątek. 1779-3-1

Zaginat paszport na imię Władysława Pietlicha, wydaną z gminy Grocholice. 1796-3-1

Zaginat paszport na imię Zyli Karłowskiej, wydaną z gminy Parzęczew. 1794-3-1

Zaginat kwit na kaucyę, wydaną przez Gazownię Stow. „Jedności” za nr. 5070. Znalazca przoszon jest o złożenie go w Adm. „Rozwoju”. 1801-1

Zaginat kwit od paszportu na imię Antoniego Świątki, wydaną z fabryki Sztajgerta. 1741-3-2

Zaginat grzbiot od biletów z teatru „Apollo”. Łaskawego znalazcę uprasza się o złożenie na Rzgowskiej № 15 m. 10. 1740-2-2

Zaginęło pokwitowanie na 2,000 rubli z podpisem G. Pścink. Ktoby znalazł takowe, przoszon jest o zwrócenie za wynagrodzeniem: Miłsza № 42, do sklepu. 1744-3-2

Zaginęła karta od paszportu na imię Józefa Patora, wydaną z fabryki Jarich i Petruł. 1743-3-2

Zaginat paszport na imię Józefa Abuera, wydaną z gminy Brzyce. 1737-3-2

Zaginat paszport na imię Maryi Karasiak, wydaną z gminy Zadziń. 1705-3-3

Zaginęła karta od paszportu na imię Józefa Róził, wydaną z fabryki Allart Rousseau i S ka. 1757-3-2

Zaginęła karta od paszportu na imię Tomasza Sitarka, wydaną z Elektrowni Łódzkiej. 1756-3-2

Zaginat paszport na imię Antoniego Fajkowskiego, wydaną z gminy Szadek, powiatu szadeckiego, gub. kaliskiej. 1702-3-3

Zaginat paszport na imię Jaaa Rogowski, wydaną z gminy Brzyca, pow. łódzkiego. 1701-3-2

Dr. S. Gerszuni

powrócił.
Choroby dzieci i wewnętrzne.
Godz. przyjęć: od 5-7 pp.
PIOTRKOWSKA 121 937-13

Protegujcie Wyrób krajowy

KREM „Surprise”
D ra Chem.
S. Ludwinowskiego
czyści, konserwuje, zmłeczka obuwie i wszystkie rzeczy skórzane

Żądać wszędzie.
Reprezent. dla Łodzi: Tow. Akc. Lud. Spiess i Syn. 917-9-1

Różne używane meble

sa do sprzedania. Wiadomość:
Zielona 3 m. 2, I piętro, od godziny 2 do 5 po południu. 912-3

Ból głowy i Migrenę
natychmiast usuwa
Migreno-Nervosin
Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. Żądać w aptekach i skl. aptecz. tylko **oryginalnych** proszków po 10 k. szt. — Pudełko 120 k. Główna. skl. Tow. Akc. L. Spiess i Syn 2761-100

Garnitur mebli sprzedam.

Kredens, 12 krzesel, stół, samowarnik, otomna dywanowa, biblioteka, biurko, fotel, tremo, szafy do ubrania, 2 łóżka, toaletka, szafki nocne, bielizniarka, zegary, parawanik, lampy i różne drobiazgi. Szkolna 24 m. 3. 915-10-2

!! BARDZO WAŻNE !! 943-6-1
dla fabryk i każdego domu uniwersalny klej
„GLUOL”
GLUOLEM można reparaować obuwie bez szycia, kalosze, celatoid. — GLUOLEM można sklejać porcelanę, fajas, drzewo, marmar, kość, róg i wszystkie przedmioty domowe, które wymagają klejenia; sklejonny przedmiot GLUOLEM może leżeć nawet w wodzie gorącej lub zimnej — nie rozklei się. — GLUOL nie boi się żadnej temperatury. — GLUOLEM można sklejać pasy transmisyjne nowe i stare mocno zaoliwione i różne, jakie używa się w fabrykach, gdzie jest wilgoć lub gorączka. — Na GLUOL można wklejać szpice stalowe w czółenka przy warsztatach tkackich, gdzie jednocześnie klei się i czółenka. — GLUOL można zastosować w młynach do naklejania gaz jedwabnych. — GLUOLEM zalewa się pęknięte kopyta końskie. — GLUOL winien być w każdej fabryce i każdym domu.
Generalny reprezentant na Królestwo Polskie
ST. GOSZCZYŃSKI, Łódź, Nawrot № 11 m. 16.

Zarząd Drogi Żelaznej Warsz.-Wied.
ogłasza, iż na mocy 84 go artykułu Ogólnej Ustawy dróg żel., na stacji towarowej Łódź-Kaliska, w dniu 23 marca (5 kwietnia) 1910 roku, o godz nie 10-iej zrana, odbędzie się sprzedaż z licytacji partyi desek sosnowych wagi 900 pudów z przesyłki wysłanej przez Weronika, na okaziciela ze stacji Rudziszki do Łodzi Kal. za frachtem № 2449, obciążonej zaliczeniem w sumie 270 rubli.
O ile w pierwszym terminie licytacja nie dojdzie do skutku, powtórny termin naznacza się w dniu 27 marca (9 kwietnia) 1910 r, o 10-iej zrana. 928-1

Założone przez Dr. I Frenkla w Chylicach (obok Konstanczyna) **Sanatorium dla dzieci**
Kolejka wilanowska otwarta zostaje 15 kwietnia. Prospekty od 8 kwietnia w aptekach. Blzsze wiadomości: w Chylicach, D-owa H. Frenkeli; w Łodzi, Dr. Fryde, Zachodnia 62. 933-10-1

Piękny majateczek

do sprzedania z dużym sadem owocowym, położonym o 2 wiorsty od miasta gubernialnego i st. kolejowej. Szczegółowych informacji udzieli od 2 do 3 C Wiskocki, Wólczańska 222 m. 34. 924-3-2

PRZECIW GONORREI (Trypper)
najnowszy środek — salo „PICZYLIN”
działa szybko i radykalnie i podług opinii lekarzy jest racjonalnym środkiem. Przepis przy pudelku. Prawdziwy tylko w metal. pudełkach pol. rb. i 1 rb. 80 kop.
Jednakowo dobrze działa w wypadkach ostrych i chronicznych i w krótkim czasie usuwa najbardziej poważne powikłania.
Skład: Petersburg, Rożdestwa 7, apteka B. Konchejma. Wysyła się za zaliczeniem. Przesyłka podług taryfy pocztowej. Posiadają składy apteczne: Ludwik Spiess i Syn. 616

Pracownia damskich sukien i kostiumów „STANISŁAWY”
Przejazd № 48, II p., m. 11. 60-1

Pracownia Gorsetów
dawniej Mikołajowska 53
NATALII KĘDZIERSKIEJ
przyjmuje obstatunki i reperacje.
1575 Piotrkowska 115 m. 6.

Różne lokale
z wszelkimi wygodami od 1-go lipca do wynajęcia na ul. Ekaterynburskiej № 20. Blzsza wiadomość: Nowy Rynek 10, Schuelder. 898-3-3

SZKOŁA KROJU i SZYCIA
A. SZNAJDER
ŁÓDZ, ANDRZEJA № 1.
Fasony, Żurnale i Manekiny. 85r

Dla Przemysłowców i Amatorów!

Grunt na rogu szos Pabianickiej i Tuszyńskiej, obszaru 60 morgów polskich, ma być rozparcelowany na działki dla zakładów przemysłowych i domów mieszkalnych na dogodnych warunkach spłaty. Bogaty w wodę, ma spadek, plac targowy, miejsce pod budowę szkoły i przystanek tramwajowy.

Grunt będzie otoczony przy obydwoch szosach aleją drzew. Przywózka i wywózka materiałów z dworca w Chojnach. **Cena placów** od 300 rb. Także park około 6 iu morgów jest wart nabycia.

Szczegóły u Piotra Hasenclewera. Ruda Pabianicka.

908-5-1

A. O. TESCHICH

Łódź, Widzewska № 62

Fabryka tektury smołowcowej i asfaltu

Poleca na nadchodzący sezon budowlany: najlepszą tekturę dachową „Bitum“ z dodatkami, smołę z węgla kamiennego, lak asfaltowy, asfalt mineralny i sztuczny, pak z węgla kamiennego, masę kleistą (klebemasse), holcment, płyty terrakotowe, cegłę ogniotrwałą, portland-cement, mączkę i glinę szamotową, płyty piaskowe na trownary i t. d. **Specjalność: krycie i konserwacja dachów oraz roboty asfaltowe.**

723-d-3

Wyłączna sprzedaż pieców kafilanych z fabryki „Machory“ w-go L. Beyera.

Wyłączna sprzedaż pieców kafilanych z fabryki „Machory“ w-go L. Beyera.

W teatrze „Moderne“

ul. Krótka № 1.

Wielka nowość!! Pierwszy raz w Łodzi!
Codziennie począwszy od 2 kwietnia r. b. będzie demonstrowaną

„Głowa mówiąca“

niezwykły nowy wynalazek — cud techniki XX-go stulecia!
Głowa ta bez żadnych specjalnych przygotowań mówi, odpowiada na wszystkie pytania, śpiewa i deklamuje.

W kinematografie serja zupełnie nowych, bardzo pięknych interesujących obrazów.

922-3

LETNIE MIESZKANIE

dla pojedynczych pań i pańienek z całym utrzymaniem — 5 wiorst od st. Koluszk i 3 wiorst od st. Słotwiny **Willa w ogrodzie** tuż przy samym **sosnowym lesie**. Miejscowość sucha, zdrowa, spokojna i pewna. **Opoka troskliwa**. Korpetycyje i fortepian na miejscu. **Władania c.** Konstantynowska № 10 m 2.

934-6

JAPONSKA
WODA KOŁOŃSKA
T. BROKARD & CO

2785d3

Japońska Woda Kolońska
przygotowana nowym sposobem ma następujące zalety: **MOC, ŚWIEŻOŚĆ AROMATU, TRWAŁOŚĆ I INTENSYWNOŚĆ ZAPACHU.**

Japońska Woda Kolońska
jest niezastąpioną do odświeżania skóry (wcieraniem), odkażania powietrza i perfumowania chustki do nosa.

Duży flakon Rub. 2.25
Średni flakon „ 1.25
Mały flakon Kop. 70

Tania sprzedaż domu.

W środę, 6 kwietnia n. st., sprzedawać się będzie przez licytację w drodze działów w Sądzie Okręgowym w Piotrkowie nieruchomość łódzką № 783a (Spacerowa № 3), należąca do Artura Tienemana i spadkobierców Ludwika Friedländera.

Licytacja zacznie się od dziewięciu tysięcy rubli.

Akta do przejrzenia u Komisarza Sądowego Trzemeskiego w Piotrkowie.

935-2

„TERRA“ PANORAMA Benedykta I. || Podróż po morzu
Sródziemnem w 50 obrazach świetnie koloryzowanych: Na statku luksusowym — Wschód słońca w porcie — Miśmy Monte Carlo i Genę — Noc w Neapolu — Na bezmiernej tafli wód — U stóp Akropolis — Zbliżamy się do Złotego Rogu. Otwarte od 10 rano do 10 wiecz. Wstęp 15 kop., młodzież szkolna i dzieci 10 k.

941-2-1

WARSZAWSKIE AKCYJNE TOWARZYSTWO POŻYCZKOWE LOMBARD

Filia I ulica Zachodnia № 31, Filia II ul. Piotrkowska № 69. Zawiadamia, że w miejscowej sali licytacyjnej, przy ul. Zachodniej 31, w dniu 24-ym kwietnia (7 maja) 1910 roku i dni następujących odbywać się będzie **licytacja** na sprzedaż zastawów (z obydwoch filii), we właściwym czasie nie prolongowanych; podczas trwania licytacji prolongata zastawów, na sprzedaż wystawionych, miejsca mieć nie będzie.

Wykaz N N zastawów, podle gających sprzedaży, będzie ogłoszony w gazecie „Rozwój“ 916-3

Potrzebna jest zdolna

praczka

do higienicznej pralni „Progres“, Spacerowa (Promenada) 40. 937-1

Jest do sprzedania

oficyna z placem.

Ul. Marysińska 49. 940-3-1

Rb. 1 — Jeden rubel

kosztuje do swiat kapelusze męskie sztywne, praktyczne i ładne

E. Ajfer,

Pokój na interes zaraz do odslapants 912-3-1

Mieszkanie

potrzebne od 1 lipca dla denty- sty lekarza, 4 pokoje, kuchnia z wszelkimi wygodami na 1-em lub 2 am piętrze, na ul. Piotrkowskiej lub w jej pobliżu. Ofer ty w „Rozwoju“ pod lit. R. 303

902-3-2

MIĘDZYNARODOWE TRANSPORTOWANIE MEBLI

440

M. LENTZ, Widzewska 77.

Na telefonie 14-35.

Przeprowadzki w miescie i do wszystkich miejscowości w świecie bez przeładowania

Opakowanie i przechowywanie mebli.

Dostawa i odstawienie towarów. Dostawa węgla i drzewa rozpa- lowego. Przewóz niebezpiecznych

№ 2554. **Obwieszczenie.**

DYREKCJA

Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi

W zastosowaniu się do § 22 Ustawy, podaje do powszechnej wiadomości, iż zażądane zostały pożyczki na nieruchomości:

1) pod № 122 przy ul. Drewnowskiej, przez Fiszela i Roję małżonków Bades, pierwotna Rub. 7,000;

2) pod № 806 przy ulicy Wólczańskiej, przez Pawła Ernesta i Fryderyka Józefa braci Manaberg, odnowiona z konwersją Rub. 17,000 i dodatkowa z przeliczowaną Rub. 15,000;

3) pod № 148cd przy ul. Wesolej, przez Szyję i Maryę vel Mariem małżonków Lewkowicz, pierwotna Rubli 7,600.

Wszelkie zarzuty przeciwko udzieleniu zażądanych pożyczek stowarzyszeni zechcą przedstawić Dyrekcji w przeciągu dni 14 od daty wydrukowania niniejszego obwieszczenia.

Łódź, dnia 2 kwietnia 1910 r.

944-1

777-3-3

MARKA OCHRONNA (TYGRYS)

ZNANA PAROWA FABRYKA GILZ

M. CH. LENGA w Łodzi, Nawrot 34

(Marka fabryczna — TYGRYS).

poleca gilzy do papie rosów w najlepszym gatunku, ze specjalnymi mundszukami, z najlepszej bibulki francuskiej własnej firmy, zaopatrzone w watę hyaroskopijną **Gilzy M. Ch. Lengy były zbadane** w Warszawskiej Pracowni Chemicznej Muzeum Przemysłu i Rolnictwa nr. 468 i uznane zostały za **niezszkodliwe dla zdrowia i zupełnie higieniczne**. Udzielając niezna czny rabat kupcom, nima nasza jest w możnosci dawać towar najlepszy, odpowiadający najwybredniejszym wymaganiom PP. Znawców-Palaczy.

Upraszam przy kupnie gilz żądać wszędzie gilzy **M. CH. LENGA** z marką fabryczną tygrys (w Łodzi, Nawrot 34) kłta w Zduńskiej Woli u p. S. i Kaopfa, dom p. Szulca

MAGGI[®]
bulion w kostkach

daje natychmiast — za zwy-
czajnym polaniem wrzącą wodą —

filizankę gotowego najlepszego bulionu.
Z 1 kostki duża filizanka za 4 kop.

MAGGI[®] bulion w kostkach oddaje
najświetniejsze usługi przy popra-
wie smaku większej ilości potraw.

Do nabycia w składach kolonialnych i
delikatosew, w składach aptecznych i t. p.

Przy kupnie należy zwracać uwagę na nazwę

MAGGI
i na:

931—1

Stacya klimatyczno-leśna
Inowłódz nad rzeką Pilicą.
Mieszkania umeblowane
lekarz, apteka, restauracya, fortepian, lawn tennis, kąpiele
rzeczne, wanny.

Wiadomość u właściciela: Zielona № 11, między 2—5
po południu, telef. 12—18. 786—4—3

Wyższa Szkoła Kroju i Szycia p. f. „Józefina“.

Kursy wyższe i niższe. Najnowszy system kroju angielskiego,
francuskiego i berlińskiego. — Moja długoletnia praktyka daje mi
możność wyuczania kroju i szycia sumienne i gruntownie. Przy
szkole duża pracownia sukien, gdzie uczennice nabierają wprawy
i gustu. Szkoła odznaczoną została na wystawie srebrnym metalem.
Po ukończeniu kursu uczennice otrzymują patenty
cechowe lub prywatne.

Piotrkowska № 23. 1951r

Letnie mieszkanie

w miejscowości suchej i zdrowotnej, blisko stacyi Gałkówek drogi
żelaznej Fabryczno Łódzkiej.

Blizsza wiadomość u D-ra Rokickiego, Nowy Rynek № 5.

№ 2481.

Dyrekcya Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi

podaje do powszechnej wiadomości, iż niżej wyszczególnione
nieruchomości w m. Łodzi położone, z powodu niezapła-
cenia raty listopadowej 1909 roku, wystawione zostały na
sprzedaż przez publiczne licytacye, odbywać się mające od
godz. 11 zrana w kancelaryi wydziału hipotecznego przy
ul. Średniej pod № 427 w m. Łodzi, przed wyznaczonymi
notaryuszami, a mianowicie:

1) pod № 54d przy ulicy Zawadzkiej, obciążona po-
życzką Towarzystwa rb. 28,600, od której zaległość wynosi
rubli 1,369 kop. 91, vadium do licytacji złożyć się mające
wynosi rubli 5,720; licytacya rozpocznie się od sumy rubli
42,900; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 11 (24)
czerwca 1910 r. przed notaryuszem Józefem Żyźniewskim.

2) pod № 57 przy ul. Aleksandryjskiej, obciążona po-
życzką Towarzystwa rb. 15,000, od której zaległość wynosi
rubli 413 kop. 46, vadium do licytacji złożyć się mające
wynosi rb. 3,000; licytacya rozpocznie się od sumy rubli
22,500; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 11 (24)
czerwca 1910 r. przed notaryuszem Hipolitem Aleksandro-
wiczem.

3) pod № 128 przy ulicy Podrzeznej, obciążona po-
życzką Towarzystwa rb. 21,100, od której zaległość wy-
nosi rb. 1,383 kop. 48, vadium do licytacji złożyć się ma-
jące wynosi rubli 4,220; licytacya rozpocznie się od sumy
rubli 31,650; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 11 (24)
czerwca 1910 roku przed notaryuszem Feliksem Rybarskim.

4) pod № 171d przy ulicy Brzezińskiej, obciążona po-
życzką Towarzystwa rb. 13,000, od której zaległość wynosi
rubli 772 kop. 34, vadium do licytacji złożyć się mające
wynosi rb. 2,600; licytacya rozpocznie się od sumy rubli
19,500; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 11 (24)
czerwca 1910 roku przed notaryuszem Józefem Gra-
bowskiem.

5) pod № 232/296 przy ulicy Nowomiejskiej, obciążo-
na pożyczką Towarzystwa rb. 43,000, od której zaległość
wynosi rb. 1,520 kop. 80, vadium do licytacji złożyć się ma-
jące wynosi rb. 8,600; licytacya rozpocznie się od sumy
rubli 64,500; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 14 (27)
czerwca 1910 roku przed notaryuszem Waleryanem Ry-
fińskim.

6) pod № 270d przy ulicy Zachodniej, obciążona po-
życzką Towarzystwa rb. 34,800, od której zaległość wynosi
rb. 1,452 kop. 42, vadium do licytacji złożyć się mające
wynosi rb. 6,960; licytacya rozpocznie się od sumy rubli
52,200; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 14 (27)
czerwca 1910 r., przed notaryuszem Julianem Ładą.

7) pod № 320abp przy ulicy Leszno, obciążona
pożyczką Towarzystwa rb. 10,000, od której zaległość wy-
nosi rb. 563 kop. 26, vadium do licytacji złożyć się ma-
jące wynosi rubli 2,000; licytacya rozpocznie się od sumy
rubli 15,000; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 14
(27) czerwca 1910 roku przed notaryuszem Janem Nieznań-
skim.

8) pod № 321kx przy ulicy Ekaterynburskiej, obcią-
żona pożyczką Towarzystwa rb. 23,500, od której zaległość
wynosi rubli 1,514 kop. 82, vadium do licytacji złożyć się
mające wynosi rb. 4,700; licytacya rozpocznie się od sumy
rubli 35,250; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 14 (27)
czerwca 1910 r. przed notaryuszem Wiktorem Sarosiekiem.

9) pod № 551c przy ul. Ewangelickiej, obciążona po-
życzką Towarzystwa rb. 25,800, od której zaległość wynosi
rubli 937 kop. 22, vadium do licytacji złożyć się mające
wynosi rb. 5,160; licytacya rozpocznie się od sumy rubli
38,700; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 17 (30)
czerwca 1910 roku przed notaryuszem Eugeniuszem Troja-
nowskim.

10) pod № 626/885 przy ulicy Piotrkowskiej, obcią-
żona pożyczką Towarzystwa rb. 23,000, od której zaległość
wynosi rb. 1,507 kop. 72, vadium do licytacji złożyć się
mające wynosi rb. 4,600; licytacya rozpocznie się od sumy
rubli 34,500; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 17/30
czerwca 1910 roku przed notaryuszem Józefem Żyźniewskim.

11) pod № 787y przy ulicy Zakątnej, obciążona po-
życzką Towarzystwa rb. 21,000, od której zaległość wynosi
rubli 994 kop. 80, vadium do licytacji złożyć się mające
wynosi rubli 4,200; licytacya rozpocznie się od sumy rubli
31,500; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 17 (30)
czerwca 1910 roku, przed notaryuszem Janem Nieznańskim

12) pod № 821l przy ulicy Miłsza, obciążona po-
życzką Towarzystwa rb. 14,600, od której zaległość wy-
nosi rb. 815 kop. 62, vadium do licytacji złożyć się ma-
jące wynosi rubli 2,920, licytacya rozpocznie się od sumy
rubli 21,900; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 17
(30) czerwca 1910 roku przed notaryuszem Hipolitem Ale-
ksandrowiczem.

13) pod № 826a przy ulicy Rozwadowskiej, obciążona
pożyczką Towarzystwa rb. 14,000, od której zaległość wy-
nosi rubli 797 k. 95, vadium do licytacji złożyć się mające
wynosi rubli 2,800, licytacya rozpocznie się od sumy rubli
21,000; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 17 (30)
czerwca 1910 roku przed notaryuszem Konstantym Mogil-
nickim.

14) pod № 1108 przy ulicy Widzewskiej, obciążona po-
życzką Towarzystwa rb. 28,000, od której zaległość wynosi
rubli 1,822 kop. 81, vadium do licytacji złożyć się mające
wynosi rb. 5,600; licytacya rozpocznie się od sumy rubli
42,000; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 17 (30)
czerwca 1910 r. przed notaryuszem Józefem Grabowskiem.

14) pod № 1108d przy ul. Widzewskiej, obciążona po-
życzką Towarzystwa rb. 31,000, od której zaległość wynosi
rb. 1,095 k. 40, vadium do licytacji złożyć się mające wy-
nosi rb. 6,200, licytacya rozpocznie się od sumy rb. 46,500;
termin sprzedaży wyznaczono na dzień 17 (30) czerwca
1910 roku przed notaryuszem Waleryanem Ryfińskim.

W razie, gdyby dzień wyznaczony dla sprzedaży był
świętecznym, sprzedaż odbędzie się dnia następnego.

Łódź, dnia 16/29 marca 1910 roku.

921-3-1

Duży wybór
guniek
poleca
Helena
Lipińska
Widzewska
№ 90.
Przyjmuje
panienki do
ranki haftu

742-4-4

Technik-chemik z kilkoletnią
praktyką w fabryce przetworów
chemicznych, poszukuje odpowie-
dniej posady lub przyjmę czynny
udział w spółce z kapitałem do
4.000 rubli. Informacye i oferty
sub „C. N.“ w Łodzi, Ekateryn-
burska № 20 m. 11. 889—3—2

Ziemi włościańskiej

6—8 działków 6-morgowych pod
Pabianicami zaraz do sprzedania
w jednym miejscu, z łąką, z to-
warzystwem, ziemia dobra, hypo-
teka, czysta, pieniądze wyma-
gane w maju r. b. Blizsza wia-
domość u pisarza gminnego w
Górcie Pabianickiej. 767—6—6

KUSZE
RYSLUKI
REKLAMOWE
DO GAZET, CIENNIKÓW, PROSPEKTÓW I T.
P. **BORKENHAGEN ŁÓDŹ**
BRZEZIŃSKA 24, TELEFON 10-48

Cietrzewie i Jarząbki

kaczki i indyki. Wielki wybór kon-
serw i marynat Sprzedaż hurtowa
i detaliczna. Codzien. świeży drób.
Masło śmietankowe i kuchenne
Sklep „DOBRA GOSPODYNI“
Piotrkowska 181 329 24

Remiza „BRISTOL“

Właśc. **A. Neumann i S-ka**
(dawn. Bartosz), wynajmuje ele-
ganckie karety, powozy etc na
godziny, dnie i miesiące dla raz-
dy po mieście, do miast sąsied-
nich i na polowanie po c-nach
umiarkowanych. Staranna obsłu-
ga! Ulica Piotrkowska № 119,
telefonu 1053. 2849r

ŚWIATLOLECZNICZY I ROENTGENOWSKI GABINET

Drs S. KANTORA

Specjalność: Choroby skórne, włosów, weneryczne i moczopłciowe.

Krótką № 4.

Leczenie promieniami Roentgena, światłem Finsena i kwarcowym (choroby skóry i wypadanie włosów), prądami wysokiego napięcia (świerzba, hemoroidy). — **Elektroliza** (radikalne usuwanie szpecących włosów). — **Masaż vibracyjny i pneumatyczny** podług prof. Zabłudowskiego (niemoc płciowa). — **Keustyka** (usuwanie brodawek). — **Endo- i cystoskopia** (oświetlanie organów moczopłciowych). — **Elektryczne świetne kąpiele i gorące powietrze.**

Godziny przyjęcia: 8—2 rano i 5—9 pp. **Dla pań osobna poczekalnia.**

276r

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

Gabinet Roentgenowski i Światło-leczniczy

D-rów L. Falka, Z. Golca, St. Jelnickiego
WÓLCZANSKA № 36.

Ogólne i pojedyncze pokoje dla chorych od 2 do 5 rb.; ambulatoryum dla niezamożnych — płaca za poradę 60 kop.

Leczenie promieniami Roentgena, lampą Finsena i Kromayera. Prądy o wysokim napięciu (Arsonwalizacja). Elektroliza, masaż vibracyjny i leczenie gorącym powietrzem. Kąpiele elektryczne i sinusoidalne. Badanie krwi na syfilsis i badanie mamek z wydawaniem świadectw. Godziny przyjęcia: od 8—9 r., od 11—12 pp. i od 7—8; w niedziele i święta od 8—10 rano i od 12^{1/2}, do 1^{1/2}, po południu.

2145r

Centralna klinika chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. **Konsultacja bezpłatnie. Wyrwanie zęba 15 kop. Plomba 35 kop. Sztuczny ząb 65 kop. Przeróbka i reparacje sztucznych zębów 50 kop.** Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. — Przyjmują tylko skończeni lekarze dentyści

536424

Instytut fizykalnych metod leczenia

D-ra A. STEINBERGA

Benedykta № 3. ————— Benedykta № 3.

Gabinet Roentgenowski i światło-leczniczy. Ortopedia. Gimnastyka lecznicza.

Skrzywienia kręgosłupa, choroby stawów, kości i mięśni. Masaż ręczny i vibracyjny. Pracownia przyrządów ortopedycznych. Stosowanie promieni Roentgena w celach diagnostycznych i leczniczych. **Choroby skórne.** Leczenie prądami wysokiego napięcia (Arsonwalizacja), kąpielami świetlnymi i w gorącym powietrzu. **Elektryzacja. Choroby nerwowe** (niemoc płciowa). **Elektroliza** — usuwanie włosów z twarzy.

137r

Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe

Dr. Stanisł. Piokarski

PIOTRKOWSKA № 115
Przyjmuje: od 9 — 10 rano i od 5 — 8 wiecz., kobiety od 4 — 5.
1331—r

Dr. I. Silbarstrom

Ul. Promenada 13 róg Benedykta
Choroby weneryczne (syphilis) i moczopłciowe, skóry i włosów. Radikalne usuwanie zbytecznych włosów.
Przyjmuje: 8—11 i 4^{1/2}—8 w. Panie: 4^{1/2}—5^{1/2}, po poł. W niedziele: do 2—3 po poł. 241r

Dr. E. Sonnenberg

Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne
CEGIELNIANA 14.
Od g. 11—1 i 4—7 w. 76r

Dr. H. Szumacher

choroby weneryczne i skórne
Mawrot 2.

przyjmuje od 8—10^{1/2}, i od 6—8. Po poł., panie od 5—6. W niedziele i święta od 8—1 r. 637r

Dr. M. Papierny

Akuszerya i choroby kobiece, b. ordynator warszaw uniwersyteckiej kliniki akusz. Przyjmuje do 11 r. i od 4^{1/2}—6^{1/2}, po poł. Południowa 23. 4951

Dr. J. ABRUTIN

KROTKA 9.
Specjalność chorób wenerycznych, skórnych i moczopłciowych. Przyjmuje: 8^{1/2}—11 i od 6—8 po poł.; panie 5—6 po poł. w niedziele 10—1 w poł. 237

Specjalista chorób skórnych włosów, wenerycznych oraz niemoce płciowej

Dr. St. LEWKOWICZ

Leczenie elektrycznością, elektrycznym światłem i masażem vibracyjnym.

Badanie krwi przy syphilisie. Zachodnia 33 (obok Lombar. akc.)
Przyjmuje od 9—1 i od 6—8 w. w niedziele od 9—3 Dla pań od 5—6 wiecz. 114r

Dr. B. DONCHIN

Specjalista chorób oczu
osiadł w Łodzi
ul. Zielona № 11.
Godz. prz. 10—12 i 5—7 po poł. 438—r

Dr. Jan Pieniążek

sp. ch. nosa, gardła i uszu
przeprowadził się na ulicę Piotrkowską 120.
Przym. od 11 do 12 w poł. i od 5 do 6^{1/2} wiecz., w niedziele i święta od 9^{1/2}—11 rano. 13503

Dr. Wacław Bernard

przeprowadził się na ulicę BENEDYKTA № 9.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
(8^{1/2}—12 r. i 5—7^{1/2} pp., panie od 4—5) 1761 r

Lekarz-Dentysta DĄBROWSKI

mieszka: Piotrkowska 97.
1336r

Dr. H. Sadkowski

asystent C. W. Uniwersytetu
przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. zołądka i kiszki).
Dzielnia № 3.
od 5 do 7-ej 2150—r

Pierwsza Chrześcijańska

Lecznica chorób zębów i jamy ustnej
teraz: ulica Piotrkowska 133. 2651r

Dr. med. St. Bartoszewicz

przyjmuje do g. 10 r. i od 4—7 pp.

Analizy lekarskie
dla celów uagnostycznych
Zawadzka № 1, d. Scheiblera,
tel 33 687—12—7

Dr. Ark. Goldenberg

ul. Mawrot № 38
róg Widzewskiej. Przyjmuje codziennie do 10 rano i od 4 do 7 po poł. — **CHOROBY WEWN., DZIECIENNE I KOBIECE.** 1812r

Dr. Jelnicki

ul. Andrzejka 7
powrócił.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Godziny przyjęcia: panowie od g. 9—11 r. i 5—8 po poł., panie 4—5 po poł.; w niedziele i święta 8—12 r. 1463r

Dr. L. PRYBULSKI

CHOROBY SKORNE. WŁOSÓW. WENERYCZNE (syphilis) I MOCZOPŁCIOWE (endoskop i cystoskop) I NIEMOC PŁCIOWE.
Ul. Południowa № 2.
powrócił.
Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 4—8 w., panie od 5—6 po poł. 1420—r

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.
Syphilis, skórne, weneryczne, choroby dróg moczowych.
Przym. od 8—1 rano i od 5—8 w., dla dam od 4—5. W niedziele i święta tylko do 1 rano. 746-r

Dr. I. LIPSZYC

choroby dzieci.
Przyjmuje od 8—10 i od 4—6 pp.
WSCHODNIA № 45 294

Dr. med. Aleksander FABIAN

ul. Rzgowska № 3 (róg Górnego Rynku).
Choroby nerwowe i wewnętrzne.
Do 10 rano i od 4—6^{1/2}. 2251r

Dr. Ignatiew

Specjalista chorób uszu, nosa i gardła
ulica Konstantynowska № 11 m. 5.
Przyjmuje od 11—12 rano i od 5—8 wiecz. codziennie. W niedziele od g. 10—1 w południe. 1054r

Dr. Birencweig

ŚREDNIA № 3.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Od 11—1 r. i od 3—7 w. 268r

Dr. Rosenblatt

Choroby uszu, gardła i nosa
Piotrkowska 35.
Przyjmuje od 10—11 r. i 5—7 pp. w niedziele od 2—4 r. 2451

Dr. med. Z. Golc

chor. skórne i wenerycz.
PIOTRKOWSKA 86 m. 6. 799r

Dr. Zofja Garlicka

mieszka obecnie (Piotrkowska 126)
Mawrot 1 — Telefon 10.14.
Chor. kobiece, Akuszerya
9—10 rano, 4—6 po poł. 1997r

Dr. med. LEYBERG

Krótką № 5.
Choroby weneryczne, moczopłciowe i skórne. 1489

Specjalista chorób skórnych włosów, wenerycznych i dróg moczowych

Przyjmuje codziennie od 8 — 1 w południe i od 4 — 8 wieczorem; w niedziele i święta od 9 — 2 w poł. 149r

Dla pań osobna poczekalnia.

Dr. B. Rejt,
ulica Średnia № 5.

Dr. A. GROGLIK

Zielona 5.
Choroby skóry i włosów (usuwanie zbytecznych włosów za pomocą elektrolizy), weneryczne i dróg moczowych. Przyjmuje 8^{1/2}—11^{1/2} r. i 6—8 wiecz.; panie 5—6 wiecz. W niedziele i święta od godz. 9 do 12 rano. 1568 d

Dr. Jan Cadarski

b. asyst. klin. uniwer. warsz.
Akuszerya, choroby chirurgiczne i kobiece
przyjmuje od 10 r. 4—6 po poł.
Ul. Cegielniana 9 m. 4. 907

Dr. Feliks Skusiewicz

Choroby skórne i weneryczne
Andrzejka 13.
Przyjmuje od 9—10^{1/2} rano i od 4—8 po poł. W niedziele i święta od g. 10—1. 507—d

Dr. Wacław Jasiński

Tel. Nr. 1501.
PIOTRKOWSKA 108, II-e piętro, od 4—6.
Choroby dzieci. 2547

Dr. FRANCISZEK KOZIOLKIEWICZ

(senior starszy)
Piotrkowska 103
Choroby wewnętrzne, dzieci i kobiece. Przyjmuje od 8—11 r. od 2^{1/2}—4 pp. i od 7^{1/2}—9 w. 1426r

Dr. Edward Mittelstaedt

mieszka obecnie MIKOŁAJEWSKA № 67
przyj. od 8—9^{1/2} r. i od 5—6^{1/2} pp.
Choroby wewnętrzne i nerwowe.
1429—r

Dr. J. Brudziński

powrócił. 913-3

ZĘBY sztuczne od 75 k.
Plomby od 50 k.
na kauczuku, złocie — bez wyjęcia korzeni. Plombowanie złotem, srebrem, porcelaną. **Wyjmowanie zębów bez bólu.** Przeróbka i reparacje na poczekaniu. Lek.-dent. **S. LIPOWSKI,** Piotrkowska 92. 381r

Akuszorka A. Trenkler

Benedykta 10,
przyjmuje panie na słabość, udziela porad, niezamożnym ustępstwa. Dyskretya ścisła. 12-r-22

Zygmunt Kokoszko

ADWOKAT PRZYSIĘGLY
Krótką № 5.
Prowadzi sprawy **cywilne i kryminalne** we wszystkich sądach, oraz udziela porad. Przyjmuje od 9 do 10 rano i od 5—7 pp. 887-3-2

145. Piotrkowska naprzeciw ulicy Ewangelickiej 145.

Ogólnie znana lecznica chorób zębów
lekarza d-ty H. Pruss.

42r0

Leczenie, plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu.
Specjalne laboratorium techniczne do wprawiania sztucznych zębów.
Specjalność: plomby porcelanowe, plomby złote, złote korony, złote mosty (sztuczne zęby bez podniebienia).
Reperacye i przeróbki sztucznych zębów **NA POCZEKANIU.**
Gabinet prywatny lekarza d-ty H. Pruss znajduje się przy lecznicy.
Uwaga!! Ceny bardzo niskie! Uwaga!!

Dla dzieci, matek, rekonwalescentów, osób nerwowych i starców. FOSMOZA zapewnia prawidłowy rozwój krwi, kości i mięśni. Niezbędny pokarm dla dzieci w okresie ząbkowania i rośnięcia.
Liczne opinie Pp. Lekarzy i Ordynatorów szpitali dołącza się do każdego pudełka. Dostać można w aptekach i składach

aptecznych. Cena pudełka 1 rb. 358-15-8

Z pomiędzy licznych naśladowań papierosów

„ADA“

100 szt. 60 kop., 25 szt. 15 kop., 10 szt. 6 kop., 5 szt. 3 kop., żadne nie zdołało się zbliżyć do smaku i aromatu papierosów „Ada”. Upraszamy przeto o zwracanie uwagi na nazwę „Ada” i firmę

TOWARZYSTWA
A. N. Bogdanow i S-ka
w Petersburgu. 514.5.5

Skład win
M. D. OKOJEWA
ulica Dzielna № 11.

Podaje do wiadomości Szanownej Publiczności, że otrzymałem wielki transport win z czystego soku winnego nie falsyfikowanego. Ceny nadzwyczaj umiarkowane: kop. 40, 50, 60, 80, rb. 1,00 i 1,50. Wina węgierskie i francuskie od rb. 1,25 do rb. 3,00. Wódki słodkie, koniaki ruskie i zagraniczne różnych marek. Otrzymałem również wino z gron winnych absolutnie bez alkoholu. Ktoby zechciał wina bez alkoholu, proszony jest o żądanie takiego wina, gdyż na składzie posiadam i wiele gatunków win z alkoholem. Kto chce mieć zdrowy żołądek, powinien pić wino № 7 czerwone słodkie, nadzwyczaj przyjemne w smaku, które było stosowane przy kuracji chorób żołądkowych w lazarecie w ciągu 1909 roku z nadzwyczajnymi i pomyślnymi rezultatami. Dobroć wina tego jest zaświadczona przez starszego lekarza № 69 i pieczęcią rządową.
Oliwa do lampek i splawki mego wynalazku palą się we wszystkich domach. 1 funt 20 kop., knoiki darmo. Oliwę również można nabywać w składach: Konstantynowska 13, Franciszkańska 60, Piotrkowska 291, Mikołajewska 89, Kałna 52, Długa 93 i Łowicka 9. 382

Salon Mód
Mme Henriette
Piotrkowska № 47, II-e piętro 901-3-2

po powrocie z zagranicy poleca **wykwintne modele** i kopje takowych.
Potrzebne uczenie. 901-3-2

Administracja „Rozwoju” przyjmuje ofiary na budowę kościoła S-go Stanisława Kostki. 623-p

Büssing Auto-Omnibusy
prawie nowe, natychmiast tania do sprzedania i więcej używane luksusowe wagony nadzwyczaj tania. Berlin. Spittelhagen, Steglitzerstrasse 17. 843-4-3

Żądajcie wszędzie!

Doskonałego smaku i aromatu koniak T-wa „Imperial” w Warszawie, w sprzedazy we wszystkich lepszych handlach win i tow. kolonialnych.

Żądajcie wszędzie! 2543-15 11

Dom drewniany
jest do sprzedania o sześciu mieszkanach w dobrym stanie — zaraz do rozebrania, przy ul. Pańskiej № 85 Wiadomość: ul. Lipowa № 76 m. 3. 886-3-3

Wszyscy jednogłośnie uznali
Mydło Nafciane
D-ra A. Golcwajga
z marką fabr. „Słoń”
nagrodzone złotymi medalami na wystawach w Lublinie i Częstochowie — **za najlepsze!**
Reprezentant na Łódź i okolice:
FRANCISZEK GLUGLA, Łódź, Południowa 28
Telefonu 817. 745-15-4

- Wielki wybór.
- Uczniowskie garniturki** z trwałego sukna od rb. 4.35
 - Dziecinne garniturki** z wełnianego szewiotu od rb. 2.75 z granatowego szewiotu „ „ 3.—
 - Paltociki dziecinne** z granatowego szewiotu od rb. 5.25
 - Sukieneczki dla dziewczynek** z granatowego szewiotu rb. 5.75 z desenlowego materiału 5.50
 - Paltociki dla dziewczynek** z angielsk desenlow. mater. rb. 4.75 z granatowego szewiotu 6.25

SCHMECHEL i ROSNER
Łódź, Piotrkowska 100. 741

V-te Łódzkie Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe
Piotrkowska № 37.
Przyjmuje członków. Udziela pożyczek. Przyjmuje wkłady oszczędnościowe od 1 rubla. Płaci do 6% rocznie. Wszystkie operacye zwolnione od stempla.
Biuro otwarte od 10 do 2-jej codziennie, a w Poniedziałki Czwartki i Soboty i od 5 do 7-jej po poł. 540-46

Dostawa do domów.
Znakomity środek odżywczy zalecany przez p.p. lekarzy
Kefir
B PATZER, Łódź, Pasaż Meyera 5, m. 5. 16°
Dostawa do domów

Smaczne i zdrowe Pieczywo
poleca piekarnia
R. TRENKERA, ul. Cegielniana № 67.
Chleb **na sposób moskiewski** wyrabiany przez specjalistów fachowych. Czystość i higiena wypieku gwarantowana.
Filie: Piotrkowska 116 i Orla 8. 1538-10063